Jaargang 112. Dingsdag, 8 Maart 1853. No. [illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AFKONDIGING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 5den Februarij 1853, is vastgesteld de volgende Verordening:

De RAAD van de Gemeente *Groningen*, —

Overwegende, dat de tegenwoordige maatschappelijke stand en de daaruit voortgevloeide bestaande mededinging, de instandhouding der Broodzetting in deze Gemeente noodig maakt;

Overwegende: dat bij de afschaffing dier Zetting, de Bakkers en Verkoopers van Brood, in hun zoowel als in het algemeen belang, vrij behooren te zijn in de keuze der soort, gewigt of vorm van het door hen te bakken en te verkoopen Brood;

En in aanmerking nemende, dat de wettelijke bepalingen van het Strafwetboek, uitgebreid bij de [illegible] (Staatsblad no. 35), ook voor het bakken en verkoopen van voor de gezondheid schadelijk Brood, voldoende waarborgen oplevert; —

Heeft, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, besloten:

Art. 1. De **BROODZETTING** in deze Gemeente wordt **AFGESCHAFT met den eersten Mei 1853.**

Art. 2. Met genoemden datum worden **ingetrokken** en **buiten werking gesteld** de **Artikelen 328** tot en met **338** van het **Reglement** van **Politie** voor deze **Gemeente**, benevens de **Publicatiën** van den **26sten December 1822, 30sten October 1828** en **28sten Februarij 1829.**

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 5den Februarij 1853.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening door H.H. Gedeputeerde Staten van *Groningen* goedgekeurd bij besluit van den 24sten Februarij 1853, no. 54.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 8sten Maart 1853.

De Burgemeester: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **PROCUREUR-GENERAAL** bij het PROVINCIAAL GEREGTSHOF van *GRONINGEN* schier dagelijks ziende, dat vele ingezetenen van dit gewest, die meenen redenen te hebben, om zich met hunne klagten bij Request tot Z. Maj. den Koning of Hoogstdeszelfs Ministers te wenden, daartoe de hulp gebruiken van zoogenaamde **requesten-schrijvers** of **schrijfsters**, die, blijkens den vorm en inhoud dier veelal geheel onverstaanbare geschriften, niet de minste geschiktheid bezitten, om die hulp te verleenen, acht zich, met voorkennis van Z. Exc. den Minister van Justitie, in het belang dier ingezetenen verpligt, om hen voor de praktijken van zulke Schrijvers of Schrijfsters te waarschuwen, en hen aan te raden, om, indien zij meenen [illegible] redenen te hebben, om zich bij de Hooge Regering te beklagen, zich tot der zake kundigen te wenden, die in staat zijn, om én de gegrondheid hunner grieven voorloopig te beoordeelen, én die klagten met redenen en duidelijk voor te dragen; — zullende die ingezetenen door het opvolgen van dezen raad, òf kosten kunnen besparen, òf voor de aangewende kosten beter gebaat kunnen worden.

GRONINGEN, 5 Maart 1853.

De Procureur-Generaal voornoemd:
R. H. EIJSSONIUS WICHERS.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

Hoewel de Porte heeft toegestemd, om aan de eischen van Oostenrijk te voldoen, moet de Divan echter, volgens de Parijsche *Constitutionnel*, ten opzigte van een strook land op de grenzen, zwarigheden hebben geopperd, waaromtrent thans nog onderhandeld wordt.

De eischen van Oostenrijk door de Porte ingewilligd, zijn in de volgende punten vervat: erkenning van de Turksche landtong, die in de nabijheid van Cattaro in het Oostenrijksche gebied indringt, als onzijdig land; ontslag uit de Turksche dienst van de vele Magyaarsche en Poolsche uitgewekenen, die sedert het jaar 1849 bij het legerkorps van den Seraskier van Rumelie zijn ingelijfd, en hunne internering in Klein-Azië; een brief van verontschuldiging, welken de Sultan aan de Keizers van Oostenrijk en Rusland zal schrijven over de houding der Porte in de kwestie der uitgewekenen in de jaren 1849 en 1851; voldoening der vorderingen van Oostenrijksche onderdanen, die sedert 30 jaren zich hebben opgehoopt, of geldelijke schadeloosstelling.

ITALIË.

De jongste tijdingen uit Rome melden, dat er geen hoop bestaat, om pater *Roothaan* in het leven te behouden.

— Te Rome worden thans 8700 menschen, die zonder arbeid en daardoor broodeloos zijn, door de schatkist van levensmiddelen voorzien. Deze personen, meestal landlieden uit de omstreken dier stad, ontvangen ieder 2 pond brood daags, doch zij eischten meer en wilden den 17den en den 18den Febr. eenige bakkerswinkels plunderen. De politie kwam tusschen beide, om de hongerigen te stillen, die den volgenden dag eene ruimere bedeeling kregen.

DUITSCHLAND.

De Tweede Kamer in Pruissen heeft in hare beide laatste zittingen beraadslaagd over het door de regering voorgestelde wets-ontwerp tot opheffing, tegen schadevergoeding, der nog bestaande vrijdommen van de grondbelasting, in het genot waarvan zich hoofdzakelijk de zoogenaamde ridderlijke goederen in de oud Pruissische provinciën bevinden. Deze voordragt vindt grooten tegenstand, deels van de zijde dergenen die daardoor een voorregt zouden verliezen, en die haar voorstellen als nog een uitvloeisel zijnde van de verderfelijke revolutionnaire beginselen van 1848, deels van den kant der afgevaardigden uit de westelijke provinciën, die hoofdzakelijk het denkbeeld bestrijden dat aan dengeen, wien een tot dusverre bezeten onregtmatig voorregt ontnomen wordt, daarvoor eene schadevergoeding zou toekomen. De Kamer heeft art. 1, hetwelk de opheffing der vrijdommen bepaalt, met 229 tegen [illegible] aangenomen. — In de zitting van den 3den is de beraadslaging voortgezet tot art. 17; men verwachtte niet, dat het ontwerp in zijn geheel zou worden aangenomen.

— De geheele handelsvloot van Pruissen bedraagt 835 schepen, metende 125,938 lasten.

— De begrooting van Berlijn voor 1853 geeft aan ontvangsten en uitgaven de som van 1,372,261 thaler.

— In de gevangenissen en tuchthuizen van Pruissen bevinden zich thans 90,000 gedetineerden.

— In Pruissen en Rusland spreekt men veel van de geheime betrekkingen, tusschen Frankrijk en Polen aangeknoopt. De Keizer *Napoleon*, die persoonlijk met vele aanzienlijke edellieden uit Pruissisch Posen bekend is, ontvangt hen steeds met bijzondere welwillendheid.

— De genezing des Keizers van Oostenrijk maakt, volgens berigt uit Weenen van den 2den Maart, snelle vorderingen. Voor minder gewigtige staatsaangelegenheden heeft Z. M. Hoogstd. neef, den aartshertog *Wilhelm*, tot deszelfs *alter ego* benoemd.

Ook volgens berigt van den 4den gaat de beterschap regelmatig voort.

Er zal te Weenen eene kerk worden gebouwd, ter herinnering aan den mislukten moordaanslag op den Keizer. De kosten zullen gevonden worden uit eene algemeene inschrijving.

Den 28sten Febr. heeft de executie van den moordenaar *Libenyi* te Weenen plaats gehad. Hij moet gestorven zijn met berouw over zijne misdaad. Uit het vonnis blijkt, dat, hoewel er geen komplot bestaan heeft, om den Keizer te vermoorden, de schuldige evenwel door onderscheidene personen in zijne overspannen denkbeelden gestijfd en zoo in zijn misdadig opzet gesterkt is; onder hun aantal moeten zich ook agenten van *Kossuth* bevinden.

— Naar men verneemt, zou inderdaad te Pesth eene zamenzwering hebben moeten uitbreken, die echter door de spoedig genomen krachtdadige maatregelen is gestuit geworden. Het getal der in hechtenis genomen personen bedraagt wel 500. De naam van den eedgenoot, die den aartshertog moest vermoorden, is *Singer*.

— Eene correspondentie uit Weenen van den 24sten Febr. aan de *Times*, berigt dat er een aanslag tegen het leven van den banus *Jellachich* is beproefd. Men verzekert dat hij er zonder wond is afgekomen. Men weet tot heden geen andere bijzonderheden, dan dat de zamenzweerders of moordenaars door de adjudanten zijn gearresteerd.

— In Hongarije hebben zich onderscheidene geheime genootschappen georganiseerd onder den invloed van *Kossuth*.

— Te Stuttgard heeft de kamer van afgevaardigden zich in hare zitting van den 2den Maart, met 47 tegen 34 stemmen vóór de wederinvoering der doodstraf verklaard.

— In Keur-Hessen worden de leden der voormalige Kamer op nieuw geregtelijk vervolgd, wegens hunne weigering, om de door de regering alstoen uitgeschreven belastingen te sanctionneren.

— Veel sensatie maakt eene uit Karlsruhe ontvangene mededeeling, volgens welke eene te Freiburg liggende afdeeling jagers bevel heeft ontvangen, om zich onverwijld naar de Zwitsersche grenzen op marsch te begeven en in de nabijheid derzelve kantonnementen te betrekken. Dit hoogst zonderling nieuws wordt ook regtstreeks uit Freiburg bevestigd. Daar is zelfs het gerucht in omloop, dat nog andere troepen van het 8ste bondsleger, en wel Beijersche en Wurtembergsche infanterie, zich in de eerste dagen in dezelfde rigting, op marsch zullen begeven. Men leidt hieruit af dat de sedert lang ontworpen demonstratie tegen Zwitserland eindelijk plaats zal hebben.

ZWEDEN.

De Koning van Zweden heeft het plan goedgekeurd, om een electro-magnetischen telegraaf aan te leggen van de hoofdstad over Upsala, Westeraes, Oerebro, Linköping en Wenersborg naar Gotthenburg en van daar naar Helsingborg, van waar hij met de Deensche telegraaflijn tot Altona in verband zal worden gebragt. Van Wenersborg zal deze lijn mede in verband komen met de ontworpen Noorweegsche lijn.

— De Zweedsche akademie der wetenschappen heeft eene inschrijving geopend voor de oprigting van een monument ter gedachtenis van den beroemden *Berzelius*. De bijdragen zijn reeds tot eene som van ruim 24,000 rijksbankdaalders gestegen.

— Men schrijft uit Noorwegen, dd. 14den Feb., dat de haringvisscherij reeds heeft opgehouden, en met stormachtig weer te kampen gehad. Ongeveer 400,000 ton zullen gezouten zijn, dus iets minder dan in het vorige jaar, waardoor dan ook de haringvrachten naar de Oostzee niet ruim zullen zijn of hoog betaald zullen worden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 3 Maart.

Op eene interpellatie, aan lord *Palmerston* in het Lagerhuis gerigt, heeft deze geantwoord, dat het verzoek van Oostenrijk, enz., tot uitdrijving der uitgewekenen niet is ontvangen, doch dat het met eene stellige weigering zou beantwoord worden. Hij heeft er bijgevoegd, dat de eer de uitgewekenen verpligtte, om rustig te blijven.

In het Huis der Gemeenten is de wet betreffende de Israëlieten voor de eerstemaal gelezen en de tweede lezing bepaald op den 11den dezer.

— Gisteren zijn op de Teems vier schepen uit Australië aangekomen, met eene lading van ongeveer £ 1 500,000 aan gouden staven. Dit is de belangrijkste en rijkste lading tot dusver uit Australië verzonden. Een sterk detachement politie hield bij de ontscheping de wacht.

(Volgens de laatste uit Australië in Engeland ontvangen berigten, heeft men weder nieuwe goudmijnen ontdekt bij de rivier Koorong, die in rijkdom al de reeds ontdekte mijnen overtreffen. Het metaal wordt daar zuiver en aan kleine staafjes gevonden, hetgeen het wasschen uitwint. De berigten uit de mijnen van Echunga, bij Adelaïde, zijn insgelijks gunstig. Men handelt daar in *ponden gouds*, gelijk vroeger in *oncen*. Nogtans zijn er veel teleurgestelde lieden, en de waarde der salarissen vermindert; de waarde der goederen is insgelijks zeer verminderd ten gevolge der ruime toevoeren, waardoor thans alle uitzigt op hongersnood voor de spekulanten verloren is.)

— Laatstleden Woensdag viel te Lincoln, gedurende een van zware sneeuw vergezelden storm, een vuurbol op een' der torens van de hoofdkerk, en spatte met groot gedruisch uiteen, waarbij zich fraaije rooskleurige vlammen vertoonden. Twee uren daarna ontdekte men brand in den toren, en zonder spoedig aangebragte en wel bestuurde hulp zou die toren en welligt het geheele kerkgebouw een puinhoop zijn geworden.

— De laatst ontvangen berigten van Panama geven nopens de werkzaamheden aan den spoorweg der landengte eenige belangwekkende bijzonderheden. De ijver, dien de compagnie ontwikkelt, grenst aan het wonderdadige; men arbeidt aan den weg dag en nacht, hoe ook de gesteldheid van het weder moge zijn. Een opmerkelijk kunstgewrocht, moetende dienen tot het passeren van de Chagres-rivier, is nagenoeg gereed. De staat van zaken aan den spoorweg doet het nagenoeg als zeker beschouwen, dat de geheele baan vóór het einde des loopenden jaars zal zijn voltooid. Volgens berekening zal men den afstand tusschen de beide oceanen bij gewone snelheid in drie uren tijds kunnen afleggen. De weg begint te Panama en eindigt bij Gorgona aan den Atlantischen Oceaan, zijnde een afstand van omtrent 30 mijlen. Binnen weinige maanden zal dus de groote gemeenschap, die den weg rondom Kaap Hoorn schier nutteloos zal maken, tot stand zijn gekomen.

Van den 5den. In het Hoogerhuis heeft lord *Aberdeen*, het hoofd van het tegenwoordige kabinet, op eene aan hem gerigte interpellatie, geantwoord, dat de wet, ten aanzien der vreemde staatkundige vlugtelingen, werkelijk ontoereikende was, maar dat de regering desniettegenstaande het voornemen niet heeft, om eenige wijzigingen daarin te brengen. Bijaldien evenwel die vlugtelingen de hun gegevene gastvrijheid misbruikten en komplotten tegen de veiligheid van vreemde staten smeedden, zou de regering een krachtig initiatief nemen en dadelijk vervolgingen tegen hen bevelen.

— Miss *Harriet Stowe*, de schrijfster van *Uncle Tom's Cabin*, (*de Negerhut*) heeft besloten, de opbrengt van dit werk, waarvan reeds een 20ste druk het licht ziet, te doen strekken tot bevordering der afschaffing van de slavernij in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Tot dat einde heeft zij reeds 4000 pond sterling gestort.

FRANKRIJK.

PARIJS, 2 Maart.

De Staatsraad heeft thans het onderzoek der begrootingswetten voltooid. Daarbij is besloten tot opheffing der bijzondere en algemeene inspecteurs van politie.

— Van de gearresteerde dagbladschrijvers of correspondenten bevinden zich nog slechts de heeren *Coëtlogon* en *Virmaître* in hechtenis. Het gerucht, dat ook zij vrijgesteld waren, is ongegrond; men verzekert in tegendeel, dat zij naar St. Pélagie overgebragt zullen worden.

— De Keizer laat voor eigen rekening twee zet-machines vervaardigen bij de uitvinders, de heeren *Delcambre* en *Young* Deze machines worden als eene piano bespeeld en verrigten het werk van een aantal letterzetters op eene drukkerij; dezelfde heeren hebben eene machine uitgevonden, die op zeer naauwkeurige wijze de gezette letters weder distribueert. — Ter dier gelegenheid spreekt men tevens veel van eene te Lyon in werking gebragte machine waaraan groote ijzeren handen bevestigd zijn, die de wol in geheele pakken aangrijpen, kaarden, spinnen en weven en in een' tijdsverloop van 10 minuten 2 meters fijn laken leveren.

— Ziehier iets, dat wel onzen toestand afschildert en 't geringe vertrouwen, 't welk het tegewoordige gouvernement inboezemt. De heer *Crémieux* heeft eene inschrijving geopend, om de uitgewekene republikeinen, die in den nood zijn, te helpen. Die inschrijving gaat zeer wel, en wie denkt gij dat het meest inschrijven? — De openbare ambtenaren. 't Is net alsof ze zich vrienden onder de tegenstanders van 't keizerrijk willen maken, tegen dat de zaken zullen veranderen.

— In verband met de *Napoleontische sympathieën* onlangs in het Parlement blijkbaar, schrijft men uit Londen: „Ik verneem dat lord *Cowley* volmagt heeft tot het sluiten van een *commerciëel traktaat* tusschen Engeland en Frankrijk. Dit verklaart het raadsel." De vrije handel is op nieuw de Judas prijs waarvoor Engeland zich aansluit tot den vijand van zijne inrigtingen en zijn geloof. De vriendschap tusschen de ministers en zelfs tusschen H. M. en den Franschen gezant is thans verklaard even als sommige zonderlinge artikelen van de *Times*.

Van den 3den. De Keizer heeft heden den Nederlanschen gezant, baron *Fagel*, ontvangen, die hem de brieven van Z. M. Koning *Willem III* overhandigde in antwoord op de officiële mededeeling van 's Keizers huwelijk.

— Te Nantes is een schip van zink, het eerste dat in Europa is gebouwd, van stapel geloopen.

Van den 4den. De *Moniteur* behelst heden eene nota, waarin het gerucht valsch wordt verklaard, als zoude de Fransche bemiddeling in het geschil tusschen Oostenrijk en Turkije van de hand zijn geweest. De *Moniteur* verklaart, dat die bemiddeling nimmer werd aangeboden.

Voorts zegt het blad, dat de Fransche regering zich niet heeft aangesloten aan de stappen der mogendheden, betrekkelijk de uitgeweken staatkundigen. Zij vertrouwt op de loyaliteit van Engeland, dat het de pligten, die uit de wederzijdsche goede verstandhouding voortspruiten, zal weten te vervullen.

— De Fransche regering heeft aan den Zwitserschen bondsraad welwillende raadgevingen gezonden, om hem aan te raden met de naburige mogendheden de goede verstandhouding te onderhouden. Deze raadgevingen waren echter niet, gelijk het gerucht wilde, vervat in een' vertrouwelijken brief des Keizers.

— Weder zijn de namen van zes nieuwe senatoren bekend geworden: het zijn de heeren *Ferdinand Barrot* en *de Thorigny*, leden van den raad van state; *Bret*, prefekt van Lyon; *de Suleau*, prefekt van Marseille; *Chapuis de Montlaville*, prefekt van Toulouse, en de hertog *de Valmy*. Eerstgenoemde is de jongere broeder van den heer *Odilon Barrot*, en heeft als advokaat gepleit voor den tegenwoordigen keizer in de zaken van Straatsburg en Boulogne.

— Heden heeft op elk vaartuig in de Seine de verkiezing plaats gehad van de koningin der waschvrouwen.

— Volgens hier uit Macao ontvangen berigten, heeft de Fransche zaakgelastigde in China krachtig bij de mandarijnen geprotesteerd tegen de vervolgingen, waaraan de Christenen op dit oogenblik in verscheidene landen van het verre Oosten bloot staan.

Van den 5den. De *Moniteur* bevat een zeer groot aantal benoemingen tot senateurs, leden van den staatsraad, prefekten en *maîtres de requêtes*. Ook is aan 164 staatkundige veroordeelden of uitgewezenen wederom genade geschonken.

— Uit Rome wordt aan het *Journal de l'Oise* berigt, dat de Paus stellig te Parijs zal komen en te Compiègne zal verblijf houden. Het reisplan, waaraan *Pius IX* zeer begeerig is gevolg te geven, is het onderwerp van alle gesprekken in de hooge kringen te Rome, en men zegt zelfs, dat de Paus minstens twee maanden in Frankrijk zal doorbrengen. (Latere berigten bevestigen dit, en voegen er zelfs bij, dat op de Tuilleriën reeds apartementen voor den Paus worden in gereedheid gebragt.)

BELGIE.

BRUSSEL, 2 Maart.

In de zitting van den 28sten Februarij, van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, waren de openbare en voorbehoudene tribunen met volk opgepropt. Men bemerkte vele officieren.

Het woord is aan den heer *de Perceval*, ter ontwikkeling van zijn voorstel, betreffende de op pensioenstelling van de vreemde officieren, die in het Belgische leger dienen.

De heer *de Perceval* betoogt in zeer gematigde woorden het doel van 't wetsontwerp, hetwelk hij voordraagt. Hij

doet zien in welke valsche positie de vreemde officieren zich zouden bevinden, bijaldien ons land eens in oorlog moest komen met hun vaderland. Hij herinnert, dat, hetgeen wat vooral de sterkte eens legers uitmaakt, het vertrouwen is van de soldaten in hunne oversten. Dit vertrouwen kan voor onze soldaten niet bestaan. Hij bewijst, dat het belang zelf van de vreemde officieren vergt, dat men ze op eene eervolle wijze van den moeijelijken last ontsla hunne broeders te bevechten, om België tegen eenen inval te verdedigen. — Hij herinnert wat voor de Poolsche officieren is gedaan, ofschoon echter hier geene de minste reden van vrees bestond.

Hij bekent, dat hij, van gevaar sprekende, vooral de Fransche officieren bedoelt, doch hij heeft zijn wetsontwerp een algemeen karakter gegeven, om niemand te kwetsen.

De heer *de Brouckère*, minister van buitenlandsche zaken, bestrijdt het voorstel des heeren *de Perceval* op eene nog al hevige wijze. Het gouvernement, bekent hij nogtans, is sedert lang op middelen bedacht, en zal eerlang maatregelen nemen, om hetzelfde doel, als het wetsontwerp beoogt, doch op eene zachtere wijze, te bereiken. Hij wil dat men de verantwoordelijkheid van die maatregelen aan het bestuur late.

De discussie gesloten zijnde gaat men tot de stemming over. Hebben gestemd vóór de overweging van het voorstel des heeren *de Perceval*, 8 leden. Stemden tegen 69. Bij gevolg wordt het voorstel niet in overweging genomen.

Gisteren en heden is in de kamer de beraadslaging begonnen en voortgezet over het wets-ontwerp op den vrijen uitvoer van alle Belgische voortbrengselen, op slechts enkele uitzonderingen na.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 3 Maart.

Z. M. heeft benoemd tot rector-magnificus der hoogeschool te Utrecht voor het akademiejaar 1853/54 den hoogleeraar *G. J. Mulder*.

— Bij Koninklijk besluit van den 28sten Februarij l.l. is aan den referendaris den heer *J. H. de Kokelaer Bouwens*, belast met de administratie van 's Rijks uitgaven, en aan den referendaris den heer *M. Vestieu*, belast met de administratie der generale thesaurie, respectivelijk verleend de persoonlijke titel van administrateur van 's Rijks uitgaven en der generale thesaurie; zulks onder genot hunner tegenwoordige jaarwedden, en als eene erkenning van hunne meer dan veertigjarige en getrouwe diensten.

— Z. M. heeft H. L. raad van legatie *J. P.* baron *van Aerssen Beijeren van Voshol* benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

— De heer *G. van Westerloo* is erkend als consul van Brazilië te Amsterdam.

— Den 1sten dezer is door Z. M. den Koning op de gebruikelijke wijze, in bijzonder gehoor ontvangen de heer Don *Antonio Luis de Arnau*, ter overhandiging zijner geloofsbrieven als minister-resident van H. M. de Koningin van Spanje bij het Nederlandsche hof.

— De minister van financiën heeft vastgesteld de 220ste staatsloterij, welke zal bestaan uit 20,000 loten, 10,000 prijzen en 2 premiën. De kollekte dier loterij zal geopend worden op den 29sten Maart en gesloten op den 9den April 1853. De trekking van de onderscheidene klassen zal geschieden 14 dagen de eene na de andere. De eerste trekking is bepaald op den 25sten April en de laatste op den 15den Julij 1853.

— Naar men verneemt worden eerlang, in gevolge het bepaalde bij art. 293 der gemeentewet, bij de Staten Generaal verschillende wets-voordragten te gemoet gezien, betreffende het vereenigen van gemeenten, geen vijfentwintig kiezers voor den raad tellende. Zoo wij verder goed zijn onderrigt, dan worden, behalve voor de, in bovengenoemde termen der gemeentewet vallende gemeenten, ook nog spoedig een aantal andere wetten verwacht, tot vereeniging van kleine gemeenten, van welke, ofschoon méér dan vijfentwintig kiezers tellende, het echter, volgens het gevoelen der betrokkene autoriteiten, voor wenschelijk wordt gehouden, dat zij met grootere naburige gemeenten worden vereenigd.

— Eergisteren heeft er bij den minister van binnenlandsche zaken een groot diner plaats gehad, waartoe de president, benevens een aantal leden der Staten Generaal genoodigd waren.

— Z. M. heeft, onder dagteekening van den 2den dezer, een belangrijk besluit genomen. Het betreft de huwelijken der officieren van de landmagt. Ten gevolge der wet van den 20sten December des vorigen jaars (*Staatsblad* no. 224), waarbij maatregelen zijn voorgeschreven tot aflossing of rentevermindering van nationale schuld, moest men onvermijdelijk aan zoodanige officieren, die van een inkomen op het grootboek der 4 pCts. Werk. Schuld hadden doen blijken, vrijheid geven om daaromtrent na rade te handelen, vooral uit aanmerking dat na korter of langer tijdsverloop, de staat van 's rijks geldmiddelen zulks toelatende, eene nieuwe renteverminderiug kan worden te gemoet gezien. Gaf men echter te dezen opzigte eenige vergunning aan hen, die het van hen gevorderde in 4 pCts. gepresteerd hadden, dan was het billijk dat men eenparig handelde met opzigt tot hen, die hun inkomen in de $2\frac{1}{2}$ of 3 pCts. of vaste goederen hebben aangewezen. Ten gevolge hiervan heeft Z. M. nu bepaald, dat alle officieren met den rang van *kapitein* bekleed, opheffing van het verband zullen kunnen vragen, wanneer zij zullen aantoonen, dat hunne weduwen eventueel aanspraak op pensioen uit het militaire weduwen- en weezenfonds voor de officieren van de landmagt zullen hebben. Aan geen hoofdofficier en aan geen kapitein zal voortaan vergunning om te huwen verleend worden, dan die van zijne deelneming in het gezegde weduwenfonds voor zijne aanstaande echtgenoot zal hebben doen blijken. De officieren beneden den rang van kapitein zullen bij vervolg slechts een inkomen van *f* 400, doch uitsluitend, wat de grootboeken betreft, op dat der $2\frac{1}{2}$ pCts. moeten bewijzen, met deelneming tevens in het weduwenfonds. Bij hunne bevordering tot kapitein erlangen zij opheffing op den voormelden voet, terwijl zij, die thans in 4 pCts. een inkomen van *f* 600 bewezen hebben, mede de opheffing van het verband zullen kunnen vragen, doch tegen prestatie van een inkomen van *f* 400 op het grootboek der $2\frac{1}{2}$ pCts. (*St.-Cour.*)

— Wij achten ons verpligt te doen opmerken, dat het overzigt, door enkele onzer dagbladen gegeven van het verslag der politie-commissie, zeer gebrekkig is; onder anderen wordt daarin verward de organisatie der politie, welke de commissie verklaart in het afgetrokkene meest wenschelijk te achten, met die welke zij, in verband met de bestaande wetgeving, voordraagt. (*H. B.*)

[Wij zullen van het verslag in het volgend nommer een uittreksel mededeelen.]

— Naar men verneemt, heeft de commissie van enquête voor de verbeteringen, aan te brengen in de bestaande wetten op den zoutaccijns, bereids *negen* deskundigen, waaronder ambtenaren, zoutzieders en gewezen zoutzieders, opgeroepen, om voor haar te verschijnen in het lokaal van de Tweede Kamer der Staten Generaal, op Maandag den 14den Maart 1853 en volgende dagen, des voormiddags te 10 uur.

— Den 3den Maart is de nieuw gebouwde zaal van de afdeeling der vereeniging tot afschaffing van den sterken drank, te 's Gravenhage, ingewijd geworden, en heeft de heer *Huydecoper* bij die gelegenheid eene zeer indrukwekkende redevoering gehouden over de spreuk: „Afschaffing leidt tot aanschaffing" en de treurige gevolgen doen kennen, tot welke het veelvuldig gebruik van sterken drank moet leiden.

LEIDEN, 3 Maart.

Zaturdag den 12den Maart, des middags te 12 uur, zal de heer dr. *A. Kuenen*, benoemd tot buitengewoon hoogleeraar in de faculteit der godgeleerdheid, deze betrekking plegtig aanvaarden met het houden eener redevoering in de Latijnsche taal in het groot auditorium van het akademiegebouw.

— Wij vernemen dat onze stadgenoot de heer *W. N. du Rieu*, lit. hum. cand., bekroond is voor zijn antwoord op de vraag door de litterarische faculteit te Utrecht uitgeschreven.

— De arrondissements-regtbank alhier heeft den 25sten uitspraak gedaan betreffende de zaak van vrouw *Goeimans* en *Ch. Honing*, practiserend geneesheer te dezer stede. De eerste beschuldigd van bedrog en opligting, door menschen te doen inschrijven in het begrafenisfonds tot nut van 't algemeen gevestigd te 's Gravenhage, welke menschen zij wist, dat lijdende waren aan ongeneeslijke kwalen. De tweede aangeklaagd als medepligtig aan dit feit, als hebbende attesten afgegeven ten voordeele der eerste beklaagde, waardoor zij regtmatig de aandeelen kon eischen der overledenen.

Nadat in dit uitgebreide regtsgeding elf getuigen onder eede gehoord waren, bragt de heer officier van justitie zijn' eisch uit tegen de beklaagden en werden beiden veroordeeld tot eene gevangenisstraf van een jaar, boete van *f* 25 en in de kosten van den processe; boeten en kosten verhaalbaar bij lijfsdwang. Op grond echter dat dit fonds niet genoegzaam geautoriseerd was, zijn beide beklaagden vrijgesproken en ontheven van alle regtsvervolging deze zaak betreffende.

ROTTERDAM, 2 Maart.

Blijkens het financiële verslag van de Holl. ijzeren spoorwegmaatschappij over 1852, zal, behoudens goedkeuring der algemeene vergadering, een dividend van $3\frac{1}{2}$ pCt. of *f* 35 per aandeel aan de deelhebbers worden uitgekeerd.

BAARDWIJK, 28 Februarij.

Heden middag werd binnen deze gemeente alom schrik en vrees verspreid; een groote kernhond, toebehoorende aan *J. Brok*, bouwman alhier, liep schuimbekkende en dol de gemeente rond, alles bijtende en aanvallende, wat hem op den weg te gemoet kwam. Men zegt, dat genoemde hond, verleden jaar in den zomer door een dollen hond gebeten zijnde, door zijn meester met den zoogenoemden St. Huibertsleutel is geboend.

Drie jonge meisjes werden onder het spelen door het dolle dier gebeten; de ouders verkeeren in zeer beangsten toestand. Men heeft het dier en verscheidene andere honden, die gebeten waren, onmiddellijk afgemaakt. De gemeentebesturen van Baardwijk, Waalwijk en Bezoijen hebben heden doen afkondigen, dat de ingezetenen hunne honden moeten vastleggen, bij gebreke van dien op eene boete van *f* 3.

GOES, 2 Maart.

Wederom is bij twee bakkers, *Eckhardt* genaamd, de een te 's Gravenpolder, de ander te Nisse, eene menigte tarwebrood ontdekt met blaauw vitrioolzuur gemengd.

CAPELLE, 1 Maart.

Van goederhand verneemt men, dat gisteren in het naburige Loon op Zand de stukken uit 's Hage zijn ontvangen, bevattende het zoo lang gewenschte punt, de goedkeuring der scheiding van Loon op Zand en Kaatsheuvel. Men verwacht nu ook spoedig het beslag dienaangaande van de provinciale staten van dit gewest. Beide plaatsen zullen nu in het bezit gesteld worden van een eigen bestuur en raadhuis. Men kan zich levendig verbeelden, welk eene vreugde er gisteren te Loon op Zand was, toen het aan de bewoners werd afgekondigd.

UTRECHT, 1 Maart.

In de vergadering van den raad dezer stad, van den 24sten Febr., heeft de commissie, belast met het onderzoek der politie-verordeningen op de hondenbelasting en het houden van honden, verslag uitgebragt. Zij is van oordeel, dat alle honden die losloopen, voortdurend van een muilkorf behooren voorzien te zijn; en dat zij, die honden voor een wagen spannen, zich niet daarop mogen zetten en vóór de honden moeten loopen, als er paarden voorbijrijden. Eene belasting op de honden acht zij billijk, en noodzakelijk tevens, dat elke hond den naam zijns meesters op een stalen halsband drage. Zij voert het voorbeeld aan van Berlijn, waar sedert de invoering der hondenbelasting en de daarop gevolgde vermindering van het getal honden, bijna geene hondsdolheid meer wordt waargenomen. Dat de minvermogenden geen honden zullen kunnen houden, acht de commissie zeer wenschelijk, en in verband daarmede herinnert zij een besluit van 1775, dat op vroegere ordonnantiën steunde en waarbij het aan de minvermogenden strengelijk verboden, was honden te houden.

Overeenkomstig met deze hare beginselen, heeft de commissie eene concept-verordening aan den raad aangeboden.

ZWOLLE, 3 Maart.

Den 26sten Februarij overleed te Arnhem, na langdurige ongesteldheid, in den ouderdom van 63 jaren, de heer *L. J. de Petit*, die onlangs in de plaats van den heer *de Hart* tot generaal-majoor in het provinciaal kommandement van Gelderland, Utrecht en Overijssel benoemd was.

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 2 Maart, kapit. *de Jong* Zuiderzee, van Havanna; *Jonker* Zwanetta, van Smirna; den 3den *van der Laan* Jacoba Alida, van Suriname; den 4den *Mulder* Wilhelmina Arnolda, van Batavia; *Hoeksma* Koophandel, van Nickerie. — Te Helvoet den 1 Maart, *de Boer* Proteus, van Batavia. — Te Brielle den 3 Maart, *Noorduin* Hendrik Gijsbert, van Abbevi le. — Te Brouwershaven den 1 Maart, *Rijken* den Elshout, van Batavia; *Swarts* Soerabaya, van Bezoekie. — Te Hong Kong vóór den 9 Jan., *van der Wall* Cornelis Smit en *Wulp* Stad Schiedam, beide van Newport. — Bij St. Helena den 21 Jan., *van Wijk* Maria, van Batavia naar Amsterdam. — Te Konstantinopel vóór den 15 Febr., *Hoveling* Triest, van Bourgas naar Queenstown. — Te Corfu den 2 Febr., *Lukkien* Herstelling, van Amsterdam. — Te Maltha den 17 Febr., *Wolthekker* Sophia Klasina, van Londen. — Te Port Mahon den 12 Febr., *Visser* Zes Gebroeders, van Newcaste naar Corsica. — Te Malaga den 12 Febr., *Tjakkes* Maria Elisabeth, van Gibraltar. — Te Gibraltar den 15 Febr., *Zwanenburg* Onderneming, van Alicante naar Amsterdam; *de Boer* Niessina Beerta, van Fiume naar Bordeaux; den 17den *Hazewinkel* Albertina, van North Shields. — Te Seville den 17 Febr., *Kwakenbrug* Wilmina, van Swansea; *Frankena* Vereeniging, van Newcastle; den 21sten *Breeland* Gesina Hendrika, van Sunderland. — Te Cadix den 20 Febr., *Brongers* Sophie, van Ostende. — Te Baijonne den 22 Febr., *Zoeterkerk* Margaretha; den 23sten *Huisman* Hendrika en *de Jonge* Pollux, alle 3 van Belfast; *Mulder* Vriendschap, van Dublin; den 26sten *Duintjer* Catharina, van Santander. — Te Londen den 28 Febr., *Legger* Geertina, van Dantzig; den 1 Maart *Eefting* Jonge Johanna, van Memel; den 2den *van der Kolff* Jacobus, van Rotterdam. — Bij Swansea den 27 Febr., *Bosker* Ida Jacoba, van Hull naar Seville. — Te Douvres den 28 Febr., *Warners* Tjardina Fennegina, van Liverpool naar Rotterdam. — Bij Dungeness den 27 Febr., *Schuur* Johanna Elizabeth, van Hamburg. — Te Gravesend den 1 Maart, *Mulder* Feika Jantina, van Charente. — Bij Wight den 28 Febr., *de Boer* Zwaantina Hendrika, van Rotterdam naar Belfast. — Te Falmouth den 28 Febr., *Jaski* Maria Anna, van Montevidéo, met geschaafde fokkemast; *van der Wijck* Annachiena, van Rotterdam naar Londonderrij. — Te Cardiff den 28 Febr., *Lovius* Waakzaamheid, van Londonderrij. — Te Troon den 27 Febr., *Addens* Jantje Doornbos, van Belfast. — Te North Shields den 2 Febr., *de Boer* Verwachting, van Leith. — Te Sunderland den 28 Febr., *Faber* Hendrika Catharina, van Grangemouth.

Vertrokken uit het Vlie den 1 Maart, kapit. *Mehlen* Dirkje Adama en *Stockfleeth* Spitsbergen, beide naar Groenland. — Van Maassluis den 1 Maart, *Besseling* Elsina, naar Liverpool. — Van Vlissingen den 2 Maart, *Kuipers* Gesina, naar Hamburg; den 3den *Engelsman* Elisabeth, naar Konstantinopel. — Van Marseille den 27 Febr., *Goosens* Gerarda Klasina, naar Rotterdam. — Van Seville den 21 Febr., *Stuut* Tjaardina Wiegerdina en *Oldenburger* Gustaaf, beide naar Londen. — Van Bordeaux den 1 Maart, *Gnodde* Antilope, naar Amsterdam; *Bakker* Vrouw Geertje, naar Rotterdam. — Van Nantes den 2 Maart, *Korte* Hendrika Margaretha, naar Liverpool. — Van Ostende den 2 Maart, *Stroobos* Twee Gebroeders, naar Leith. — Van Swansea den 1 Maart, *Rijkens* Rabenhaubt, naar Tafel Baai. — Van Plijmouth den 28 Febr., *Klein* Alida Engelina, naar Dublin. — Van Liverpool den 27 Febr., *Tonjes* Everdina Elisabeth, naar Sydney N. Z. W. — Van Berwick den 1 Maart, *Timmer* Koophandel en Zeevaart, naar Newcastle. — Van Goole den 1 Maart, *Ekamp* Welvaart, naar Newcastle.

AMSTERDAM, 2 Maart. Kapit. *K. Zwanenburg*, voerende het schip de Onderneming, van Alicante herwaarts gedestineerd, te Gibraltar binnengeloopen, rapporteert aanhoudend slecht weder en Westelijke winden doorgestaan te hebben en met circa 300 schepen onderscheidene malen voor de Straat geweest te zijn.

— Het schip Sourabaya, kapit. *A. M. Swarts*, van Bezoekie naar Rotterdam, in Brouwershaven binnen, heeft, volgens brief van Rotterdam van den 2den dezer, den 2/4 December o[p] hoogte van Mauritius wegens lekkage, circa 100 balen koffij [over] boord moeten werpen.

— Het schip Hendrik Wester, kapit. *R. J. Reijnders*, [van] Bourgas herwaarts gedestineerd, is den 6den Februarij lek, [met] zware slagzijde, verstopte pompen en na een gedeelte der la[ding] over boord geworpen te hebben, te Angostoli binnengeloopen [en] had den 9den dito een aanvang gemaakt met lossen.

KONSTANTINOPEL, 12 Febr. Het schip Susanna Elisabeth, ka[pit.] *Koning*, van Ibraila naar Queenstown, is den 27sten Jan. in [de] baai van de Dardanellen aan den grond vastgeraakt, doch den v[ol]genden dag, na in eenen ligter gelost te hebben, weder in v[lot] water gekomen en zou waarschijnlijk den 29sten dito de [reis] voortzetten.

MUNDESLEY (Norfolk), 28 Feb. De Nederlandsche kof Clasi[na], kapit. *Cars*, van Londen naar Sunderland, is den 26sten dezer [bij] Bacton verongelukt, doch het volk gered.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 4 Maart. Vracht naar Engeland iets lager; [er] zijn tot den koers van 15 sh. in full per 10 quarters Haver n[aar] Londen of de Oostkust nog een paar bodems gecharterd.

MEMEL, 26 Febr. Onderscheidene schepen werden naar ko[len]havens tegen 17 sh., naar Grangemouth echter tegen 17 sh. 6 [d.] en Grimsbij 19 sh. per load bevracht.

DANTZIG, 28 Febr. In bevrachtingen is het zeer stil; n[aar] Southampton 22 sh. per load balken.

STETTIN, 2 Maart. Naar Hull 20 sh. 6 d. per ton raapol[ie]; Londen 16 sh. 6 d. per load greenenhout.

219de STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

7de Lijst. No. 12790 en 19985 ieder een prijs van *f* 4[...] No. 1461 een prijs van *f* 200. No. 6940, 9551, 16179, 1750[...] 3917, 8767, 9702 en 10294 ieder een prijs van *f* 100. — [...] *Lijst.* No. 9151 een prijs van *f* 1000. No. 1024 en 3705 ie[der] een prijs van *f* 200. No. 6414, 6570, 7818, 16121, 3075, 38[...] 7610, 8089, 8471, 11669, 14028, 15166, 17135 en 19763 ie[der] een prijs van *f* 100.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 7 Maart 1853, GEENE VERANDERIN[G].

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 4 *Maart.* Er was heden weder bijna geen ha[n]del aan de Beurs, alleen werden eenige klusjes aan gebruikers [...] vorige prijzen afgegeven.

Boter was er niet aangevoerd.

AMSTERDAM, 4 *Maart.* Tarwe en Rogge zonder handel. — G[...] in een doen; 111 ℔ n. Deensche *f* 172. — Boekweit wordt in de pu[...] soorten schaarscher en *f* 5 hooger verkocht; 122 ℔ Vriesche *f* 22[...] 120 ℔ Holst. *f* 220; 122 ℔ p. j. Grootbrab. *f* 218 om bij open wa[ter] te ontvangen.

Koolzaad $\frac{1}{2}$ p. vl. lager; op 9 vat dadelijk 58 p. vl.; April [...] p. vl.; Nov. 59 p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 107, 108 ℔ Peter[...] *f* 300; 107, 108 ℔ o. dito *f* 295; 107, 108 ℔ Egypt. *f* 300; 1[...] 110 ℔ Riga *f* 270, *f* 275; 101 ℔ dito *f* 245. — Raapolie dadelijk [...] op levering flaauw; op 6/w. *f* 35; Vlieg. *f* 34; in de Stad *f* 3[...] Mei *f* 33,50 a 25; Sept. *f* 34 a *f* 33.75; Oct. *f* 34; Nov. *f* 34[...] a *f* 34; Dec. *f* 34,25. — Lijnolie op 6/w. *f* 30,25; Vlieg. *f* 29,75. [...] Hennepolie op 6/w. *f* 38,50; Vlieg. *f* 37,50.

LONDEN, 28 *Februarij.* Engelsche Tarwe fermer met goed [...] omgang; vreemde bij zeer beperkten aanvoer vast in prijs, maar [de] vraag was onbeduidend. Haver was in de gemeene kwaliteiten cir[ca] 6 d. goedkooper. Gerst, Boonen en Erwten onveranderd.

Aanvoer van vreemde granen in Londen gedurende de afgeloop[en] week: 970 qrs. Tarwe (waaronder 445 van Amsterdam, 15 v[an] Harlingen en 510 van Rotterdam), 1430 qrs. Haver van Frankr[ijk] en Spanje.

Beste Vriesche Boter werd heden 2 sh. lager verkocht, 112 [...] 114 sh.

Van den 2den Maart. De graanmarkt was heden schraal m[et] koopers bezocht en de waarde van alle artikelen is nominaal d[e]zelfde als eergisteren gebleven.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 4 *Maart.* Op de markt van heden bestond [...] zoowel van geslagte als levende varkens weinig of geen aanvo[er], zoodat de handel onbeduidend was.

GRONINGEN, 7 *Maart.* Heden werd alhier de eerste pa[ar]denmarkt gehouden. Hoewel het weder ongunstig was, was [er] toch eene aanzienlijke hoeveelheid paarden ter verkoop aangebrag[t], die grootendeels in werkpaarden bestonden. — De handel was ni[et] vlug, doch de prijzen bleven goed staande. De beste soorten we[r]den verkocht van *f* 225 tot *f* 300, mindere soorten naar rato. Op het laatst der markt werd de handel levendiger, ten gevol[ge] waarvan er weinig onverkocht is gebleven.

LEEUWARDEN, 4 *Maart.* Op de markt van heden werd verkocht, per Ned. ℔: rundvleesch 34 cts., varkensvleesch, ver[sch] 55 cts., gerookt 65 cts.; schapenvleesch 32 cts.

LONDEN, 28 *Februarij.* De aanvoer van vee bestond [...] vorige week in: 501 runderen, 2824 schapen, 250 kalveren [en] 15 varkens.

Uit Nederlandsche havens werden daarvan aangevoerd: Rotte[r]dam 220 runderen, 1840 schapen en 189 kalveren; Harlingen 2[...] runderen, 89 schapen, 8 kalveren en 15 varkens.

Op de markt van Smithfield waren heden te koop aangebode[n] 3704 runderen, waarvan 104 buitenlandsche; 16760 schapen, wa[arvan] 640 buitenlandsche; 64 kalveren, waarvan 28 buitenlandsche[; en] 260 varkens.

Heden betaalde prijzen in shillings per 8 ℔: zeer ordin. ru[n]deren, 3,0 à 3,02 sh., 2e kwal. 3,4 à 3,6 sh.; 1e kwal. groo[te] ossen 3,8 à 3,10 sh., 1e Schotsche 4,0 à 4,2 sh.; zeer ordina[ire] schapen, 3,10 à 4,0 sh., 1e kwal. dito 4,8 à 4,10 sh., 2e kw[al.] 4,2 à 4,6 sh.; Southdown 5,0 à 5,2 sh.; groote ord. kalveren 3,[...] à 4.2 sh., 1e kwal. kleine 4,4 à 4,8 sh.; groote varkens 2,1[...] à 3,2 sh., 1e kwal. kleine 3,6 à 4,0 sh.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 5 Maart.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $65\frac{5}{8}$, $65\frac{11}{16}$, $65\frac{11}{16}$; Di[to] Dito 3 pCt. 78; Dito Dito 4 pCt. $96\frac{5}{8}$, $96\frac{3}{4}$, $96\frac{3}{4}$; O. [...] Leening 4 pCt. $96\frac{1}{2}$; Amortisatie-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{5}{8}$. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$. — SPANJE, Onbe[p.] Stukken 1 pCt. $23\frac{15}{16}$, $24\frac{1}{8}$, $23\frac{15}{16}$; Dito 3 pCt. 48; Dito Bi[n]nenl. à 6/m. 3 pCt. $43\frac{5}{8}$, $43\frac{1}{2}$, $43\frac{5}{8}$; Coup. Bewijzen $6\frac{5}{8}$[...] $6\frac{13}{16}$, $6\frac{5}{8}$; Amort. Schuld $5\frac{13}{16}$, $5\frac{7}{8}$. — PORTUGAL, te Lo[n]den 5 pCt. $40\frac{3}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $38\frac{13}{16}$, $38\frac{7}{8}$.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $108\frac{5}{8}$; Certifi[caten] bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. $97\frac{5}{8}$, $97\frac{1}{2}$; Dito $4\frac{1}{2}$ pCt. $102\frac{1}{4}$[...] Dito bij *Hope* 4 pCt. $92\frac{5}{8}$, $92\frac{3}{4}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* [...] pCt. 92; Cert. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $73\frac{1}{2}$. — POLEN, Certific. 4 pCt. 87. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pC[t.] $81\frac{3}{4}$, 82; Dito 1851 en 1852 $2\frac{1}{2}$ pCt. $42\frac{1}{16}$, $42\frac{1}{8}$; Di[to] Nieuwe 5 pCt. $92\frac{3}{4}$, $92\frac{13}{16}$, $92\frac{3}{4}$; Metall. La. B. 5 pCt. $92\frac{3}{4}$, [...] $\frac{3}{4}$; Amerik. Bank-Act. $4\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Dito Orig. $3\frac{7}{8}$, $4\frac{1}{8}$; Denen 5 pCt. $104\frac{5}{8}$; Louis. *bij Hope* 5 pCt. 101; Braz. 5 pCt. $99\frac{5}{8}$[...] Mexik. $25\frac{9}{16}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$; Gren. $2\frac{1}{4}$ pCt. 22; Dito Uitg. $11\frac{3}{8}$, [...] Venez. $3\frac{1}{2}$ pCt. 39, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{4}$; Dito Uitg. $16\frac{3}{8}$; Grieken 5 pC[t.] $6\frac{1}{8}$; Philad. H. N. 96, 97; Dito L. N. 84, 89, $88\frac{1}{2}$.

Bij geringe affaire waren heden de prijzen van Holl. fondse[n] iets vaster. — Spaansche, die aanvankelijk eene neiging tot voo[r]uitgang vertoonden, zijn later, ten gevolge van eenige verkoopen [...] nagenoeg als gisteren gebleven. — Oostenrijksche en Portug. ware[n] iets vaster. — Mexik. waren tot hoogere prijzen, bij geanimeer[de] affaire, meer gewild. — In Philadelphia's, waarin zich sedert eenige[n] tijd tot steeds hoogere koersen veel kooplust vertoonde, hebb[en] zich heden wederom circa 5 pCt. in prijs verbeterd. — Ook naa[r] Amerik. Bank-Act. was zeer levendige vraag. — Hetzelfde geld[t] Grieksche, waarin veelvuldige posten werden omgezet. — Va[n] Zuid-Amerik. waren Brazil. meer aangeboden; daarentegen Vene[]zuela's meer begeerd.

Gren. Onb. St. $2\frac{1}{4}$ pCt. $21\frac{1}{2}$; Bl. Gr. Onb. St. $6\frac{1}{8}$; Dito [...] 500 £ $6\frac{1}{8}$, $\frac{3}{8}$; Bl. Gr. Coup. *f* $\frac{3}{4}$, $\frac{25}{32}$; $4\frac{1}{2}$ pCt. Peru 90, 91[...] 90; Mexik. Onbep. St. $24\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$; Bew. Mexik. Coup. *f* 8; Onb[ep.] Venez. $38\frac{4}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{4}$, Prolong. $2\frac{1}{4}$, Disconto 2 pC[t.]

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $65\frac{11}{16}$; Spaansche 1 pCt. $23\frac{1}{1}$[...] Binnenl. 3 pCt. $43\frac{5}{8}$; Metall. 5 pCt. $81\frac{1}{8}$.

De COMMISSIE van GENEESKUNDIG ONDERZOEK en TOEVOORZIGT in deze PROVINCIE maakt bekend, dat er op ZATURDAG den 12den Maart des voormiddags te half negen uur, in het openbaar EXAMEN tot DROOGIST door haar zal afgenomen in het OMMELANDERHUIS alhier.
...INGEN, 7 Maart 1853.

De Commissie voornoemd:
en uit haren naam,
C. U. J. HUBER, *Secretaris.*

De KOMMISSIE voor de PAARDENFOKKERIJ ...de HENGSTHOUDERS in de Provincie Groningen, om ter **voorjaarskeuring** te verschijnen met **DRIEJARIGE HENGSTEN** en met die, op geene vroegere Keuring geweest zijn, of voor welke *vernieuwd onderzoek* noodig is geoordeeld; alles op ...RDAG den 31sten Maart 1853, bij den Kastelein ...MA, buiten de Heerepoort, te *Groningen*, des morgens 9 uur.
...s zullen PREMIËN van *f* **200**, *f* **150** en *f* **100** toegewezen voor **uitmuntende driejarige** ...GSTEN, volgens Artt. 19 en 20 van het REGLE... op de PAARDENFOKKERIJ.
...INGEN, 28 Februarij 1853.

H. C. VAN HALL,
Sekretaris.

Het BESTUUR VAN HET GENOOTSCHAP *TER ...RDERING VAN NIJVERHEID*, gevestigd ***Oeerdendam***, ontvangen hebbende een ANTWOORD ... vroeger door hetzelve uitgeschreven PRIJSVRAAG: ***...r de Armoede in de laatstejaren in ...riesland" enz.***, geteekend met de Spreuk: *De liefde ... land is ieder aangeboren*, berigt bij dezen aan den ..., dat die PRIJSSTOF door het loffelijk vermelden ... voor den 1sten Januarij 1852 daarop ingekomen ...OORD, in de HANDELINGEN over 1852 ge...is **vervallen** en in het op de Algemeene Vergade... dat Jaar vastgesteld PROGRAMMA niet weder ...nomen, alzoo hetzelve niet aan eene Beoordeeling ...rden onderworpen. Daar echter het onderwerp van ...t maatschappelijk belang is, om niet zorgvuldig elke ...ing, opmerking of mededeeling dienstbaar te maken ... doel, waarmede dezelve is uitgeschreven en alzoo ... te benuttigen hetgeen het ingezonden Antwoord ... noodigt het Bestuur den Schrijver van hetzelve ..., hetzij met of zonder vergunning tot het openen ... Naambriefje, het Antwoord óf in de Handelingen ... Jaar, óf afzonderlijk door den druk bekend te ...maken. — Indien de Schrijver het ingezonden Stuk ... niet aan het Genootschap gelieft af te staan, wordt ...genoodigd hetzelve op een ZATURDAG voormiddag ...vrouw, geteekend met het Merk in het Naambriefje, ... ondergeteekende te doen terughalen, of aan den...te kennen te geven, waar het te *Groningen* daartoe ...orgd worden.

Namens het Bestuur:
De Secretaris,
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

...BESTUURDERS van het DEPARTEMENT GRO...N der MAATSCHAPPIJ: **Tot Nut van 't Al...meen**, berigten bij deze, dat het **GODSDIENSTIG ...IJKFEEST**, ten voordeele der COMMISSIE *ter ...ing van het schoolgaan van minvermogende kinderen*, ... op den Tweeden Kersdag gehouden, doch 't welk ...vorige jaar alstoen niet heeft kunnen plaats hebben, ... gehouden worden op den TWEEDEN PAASCH... den 28sten Maart aanstaande.
...UURDERS vermeenen, zich met de hoop te mo...ijen, dat de Ingezetenen dezer Stad, met de allezins ...strekking van meergemelde Commissie bekend, ... weder door eene ruime Inteekening, waartoe eerst... de gelegenheid zal worden aangeboden, hare pogin... ondersteunen.

Bestuurders van het Departement voornoemd:
A. MODDERMAN, *Voorzitter.*
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

De **DIRECTRICES** der VERLOTING van VROU...DE KUNSTHANDWERKEN en andere VOOR...om van ... ten voordeele der ...vereeniging ... dat de ... plaats hebben in het LOKAAL van de ... aan de Beplante Ossenmarkt, op ZA...DAG den 19den Maart, 's morgens te 9 uur en verder terwijl de Bezigtiging van de Voorwerpen ... op WOENSDAG, DONDERDAG en VRIJDAG, ... 17den en 18den, 's morgens van 10—1½ en ... van 3—6 uur. De Entrée is voor elk persoon ... Het afhalen der prijzen zal zijn Dingsdag en ... den 22sten en 23sten Maart. Inmiddels kunnen ... Voorwerpen worden ingezonden, ten Huize van ... Directrices, en Loten bij haar worden genomen; ... het Lokaal gedurende de bezigtiging.
... Wedw. B. WILKENS, geb. SCHILTHUIS.
... F. A. BAART DE LA FAILLE, Wedw. DE WAL.
... M. C. UNIA VAN NAERSSEN, geb. FORSTEN.
... W. U. HUBER.
... G. WICHERS.
... H. R. VERSCHUIR.
... A. M. L. D'AULNIS DE BOUROUILL.

...GEWONE OPENLIJKE VERGADERING van het ...TEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ **...Nut van 't Algemeen**, op WOENSDAG den ...rt 1853, des avonds te 6 uur, in het Concert... de Poelestraat. — Sprekers: de Heeren Mr. **J. ...ERMEIJDEN**, Ds. **A. T. REITSMA** en **...MODDERMAN.**

Namens het Bestuur:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

...JARTCLUB *MINGAUD*.
...VOORJAARS-KUNSTWEDSTRIJD, ... op **heden, Dingsdag**, 's avonds te 7 uur, ... het LOKAAL van de Societeit ***FI...DELITAS.***

...HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

...rige **Echtvereeniging** van
F. BOSSONG
met
J. H. VAN ROSSEM.
...INGEN, 5 Maart 1853.

...WEG, 25 Februarij 1853. Heden beviel voorspoedig ... eene DOCHTER ESKELINA HESSELINK, geliefde ... van
Mr. **M. BAKKER.**

... beviel van eene DOCHTER W. VAN UL... geliefde Echtgenoote van
H. LEENHUIS.
...INGEN, 2 Maart 1853.

...vallen van eenen ZOON J. A. FOLKERINGA, ge...noot van
G. J. KORTRIJK.
...INGEN, 3 Maart 1853.

GRONINGEN, 3 Maart 1853. Heden beviel van eenen ... C. M. VAN HALL, Echtgenoot van
Mr. **S. H. S. MODDERMAN.**

... beviel voorspoedig van eene welgeschapene ... Vrouwe PETRONELLA MARIA ANDREAE ESKES, ...UM, 3 Maart 1853.

*** Heden beviel van eene welgeschapene *DOCHTER* de Hoog Welgeb. Vrouwe H. F. CALKOEN, geb. VAN BUTTINGHA WICHERS.
ALPHEN a/R., 3 Maart 1853.

*** Bevallen van een' ZOON SIENA BARENDS, Echtgenoot van
G. MAATHUIS.
GRONINGEN, 4 Maart 1853.

*** Bevallen van eene DOCHTER P. E. EISSING, Echtgenoot van
L. DEUTGEN.
GRONINGEN, 6 Maart 1853.

*** Heden beviel van eenen ZOON GEESIEN DE VRIES, Echtgenoot van
L. DE WINTER.
GRONINGEN, 6 Maart 1853.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner zes Kinderen bittere droefheid, mijn geliefde Echtgenoot GEERT DAMSTE STEENWIJK, in den ouderdom van 42½ jaar, na eene echtvereeniging van bijna 20 jaren; eene hevige borstziekte maakte een einde aan zijn leven.
LAGEWEG, onder *Hoogkerk*, 28 Februarij 1853.

JOHANNA MARGRETHA GREINER,
Weduwe G. D. STEENWIJK.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed, na eene gelukkige echtvereeniging van 20 jaren, mijn geliefde Echtgenoot J. PETERS, *Hoofdonderwijzer aan het Instituut van Doofstommen, Broeder van de orde van den Nederlandschen Leeuw*, in den ouderdom van bijna 70 jaren, tot diepe droefheid van mij, zijne Kinderen en Kleinkinderen.
GRONINGEN, 3 Maart 1853.

A. A. F. PETERS,
geb. **BLAAUW.**

*** Heden overleed, in den ouderdom van 52 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, Jonkheer Mr. HENDRIK LUDOLF WICHERS, *Kommandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Lid van den Raad van State.*
'sGRAVENHAGE, 4 Maart 1853.

H. A. FEITH,
Douair. WICHERS.

*** Heden namiddag overleed, in den jeugdigen leeftijd van 28 jaren en 6 maanden, mijne dierbare Echtgenoot, JANTJE J. MULLER, met wie ik, slechts ruim één jaar door den band des huwelijks mogt vereenigd zijn, mij nalatende een Zuigeling van 15 weken.
SCHEEMDA, 5 Maart 1853.

H. KUIPERS.

Deze diene tot *algemeene en bijzondere kennisgeving.*

*** Het behaagde den Algoede, heden van mijne zijde te nemen mijne beminde Echtgenoot A. A. SMIT, in den ouderdom van ruim 34 jaren, mij nalatende vier nog jeugdige Kinderen.
HOOGEZAND, 5 Maart 1853.

A. P. BARENDS.

Vrienden en bijzondere Bekenden gelieven deze voor kennisgeving aan te nemen.

*** Na eene langdurige ongesteldheid overleed heden, tot bittere droefheid van ons allen, mijne veelgeliefde Dochter ANTJE HENDRIKS WIERSMA, Weduwe van wijlen DOEKE TJEERDS VAN DELLEN, in den jeugdigen ouderdom van 36 jaren en 2 maanden, nalatende een Dochtertje van 8 jaren. Zacht en kalm, gelijk haar leven, was ook haar sterven, en *hare* vaste hoop op een beter leven, is *ons* tot troost bij haar gemis.
GRIJPSKERK, 5 Maart 1853.

H. F. BOERSEMA,
Wedw. H. J. VAN WEERDEN.
Uit aller naam.

MORGEN TE BEZIEN,

ten Huize van **R. J. SCHIERBEEK,**
in de Guldenstraat:
de belangrijke Collectie

PLAATWERKEN, PLATEN, KAARTEN, MUZIJK, LIEFHEBBERIJEN,

enz., die aldaar op **DONDERDAG** en **VRIJDAG den 10den en 11den Maart 1853**, telkens **des namiddags te 3 uur**, en **'savonds te 6 uur**, zullen worden verkocht, volgens CATALOGUS, à 10 Cts. te bekomen.

*** Gedrukt ter **Steendrukkerij** van **J. H. VAN DE WEIJER**, te *Groningen*:
ZES

LANDSCHAPPEN,

geteekend en op steen gebragt door
C. J. BOLT.
Opgedragen
aan het **Kunstlievend Genootschap** onder den naam:
„PICTURA",
te *Groningen*.
Prijs *f* 2,00.

*** **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, debiteert met buitengewoon succes:
MARIA HAEZEBROEK,

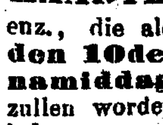
DE HEDENDAAGSCHE KOOKKUNST,

OF DE WETENSCHAP OM LEKKER EN GOEDKOOP TE ETEN EN TE DRINKEN.
Gevolgd door een Aanhangsel, waarin men eene menigte voorschriften vindt, die schier dagelijks in de Huishouding van toepassing zijn en wier deugdelijkheid door de ervaring is gebleken.

Derde druk, op nieuw nagezien en belangrijk vermeerderd en verbeterd door **J. P. GROS, EERSTE KOK VAN WIJLEN Z. M. WILLEM I.** Prijs *f* 1.75; in linnen gebonden *f* 2.

Voor de meer dan gewone bruikbaarheid van dit Keukenboek pleit de totale uitverkoop van *twee* aanzienlijke oplagen, in minder dan 2 jaren. Behalve eene belangrijke vermeerdering en verbetering der talrijke Voorschriften voor gewone en vastendagen, is er nog bijgevoegd eene opgave van **TAFELMENUS**, enz., zoodat wij dit **volledig Keukenboek** durven aanbevelen aan Huismoeders en aan ieder, die belast is met het gereed maken of aanrigten, zoowel van der eenvoudigste, als der uitgezochtste tafel, zijnde een zekere gids, met welken ook de minstkundige **lekker** en **goedkoop** kan **eten** en **drinken.**

MEN VERMIST:

***J. P. AREND*, ALGEMEENE GESCHIEDENIS DES VADERLANDS, *van de vroegste tijden tot op heden*,** IIe dl., 4e St., en de 5 eerste Aflev. van het 5de Stuk. Degene die dit gedeelte van het Werk **ter leen** ontvangen mogt hebben en **niet terugbezorgd**, wordt verzocht dit te doen aan het BUREAU dezer COURANT.

*** Gebr. **MULLER**, te *'s Hertogenbosch*, geven uit:

DE WEDERGEBOORTE
NAAR HET EVANGELIE.

EEN LEESBOEK voor BESCHAAFDE CHRISTENEN, inzonderheid voor JEUGDIGE LIDMATEN der GEMEENTE;
DOOR
J. WITKOP,
Predikant te *Zutphen.*
Prijs, gebonden in keurig Linnen Band, *f* 1—75.

BEZITTERS VAN BUITENPLAATSEN en WARMOEZIERS, TUINIERS en LANDBOUWERS.

In de *Tuinbouw-Courant* wenscht de Beoordeelaar van het

GROOT WARMOEZIERS
HANDBOEK,
door T. F. UILKENS,

dit Boek in uw aller bezit. Het zal met zijnen **rijken inhoud**, vervat in nagenoeg **1100** zeer compres gedrukte Bladzijden, u tot een **leerzaam Handboek** verstrekken, zoowel voor den ervarenen als voor den weinig geoefenden. Nagenoeg 100 Bladz. zijn daarvan gewijd aan de ***Aardappelteelt*** in alle Provinciën en verschillende gronden van ons Vaderland.

Prijs in verguld zwart morée band *f* **5,90.** Alom verkrijgbaar en uitgegeven door **J. NOORDUYN & ZOON.**

*** Krachtens bevel van den Edel Achtbaren Heer REGTER-COMMISSARIS in het FAILLISSEMENT van **JOHANN LUDWIG LA GRO**, JUNIOR, *Koopman in Galanteriën*, wonende te *Groningen*, worden alle BEKENDE en ONBEKENDE **SCHULDEISCHERS** van den Gefailleerde (de BEVOORREGTE en de PAND of HYPOTHEEK hebbende daaronder begrepen) **opgeroepen**, om op MAANDAG den vierden April 1800 drieënvijftig, des vóórmiddags te tien uur, te verschijnen in de AUDIENTIEZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, ten einde tot de **VERIFICATIE** hunner **SCHULDVORDERINGEN** over te gaan.

De Curator:
Mr. J. GANDERHEIJDEN.

REGISTRATIE.

Ten KANTORE van REGISTRATIE te *ONDERDENDAM* wordt spoedig gevraagd een **KLERK**, zooveel mogelijk met het Vak bekend, en goede Getuigenissen kunnende produceren.

Aflossing.

Het **BESTUUR DER ARMENWONINGEN** van het **Algemeen Diakengezelschap der Ned. Hervormde Gemeente te *Groningen***, maakt bij deze bekend, dat, volgens Art. 40 en 44 van het Reglement, in de volle sessie van het Gezelschap d. d. 26sten Februarij jongstl. ACHT AANDEELEN zijn uitgeloot, zijnde de Nommers **150**, **394** en **45**, en de gecombineerde Nos. **326—330**, te zamen bedragende ACHTHONDERD GULDEN.

Het Bestuur noodigt diensvolgens de HOUDERS dier AANDEELEN uit, om dadelijk na den 1sten Mei e.k. het BEDRAG daarvan met de RENTE, loopende van den 1sten Januarij tot den 1sten Mei, tegen overgave der SCHULDBEKENTENISSEN en COUPONS, te innen bij den Rentmeester van het fonds, den Heer W. J. ROELFSEMA, in de Poelestraat.

Het Bestuur voorn:
H. J. TRIP,
President.
JAN MEIJER,
Secretaris.

LEVERING VAN
12 à 16DUIZEND TONNEN TURF.

Door de **DIRECTIE** der FRIESCHE STOOMBOOT-REEDERIJ zal bij *inschrijving* worden aanbesteed: De **LEVERING** van **TWAALF à ZESTIENDUIZEND TONNEN LANGE TURF**, *tweede soort, derde klasse*, onder navolgende Condities en Bepalingen.

1) De Turf zal moeten zijn beste kwaliteit en allezins geschikt tot het gebruik voor Stoombooten.

2) De Turf moet worden geleverd voor de eene helft te *Lemmer* en aldaar gelost in de Schuur, wijk I, no. 111, staande en gelegen aan het einde van de lange streek aan den Waterkant van de Zijlroede.

3) De wederhelft, pl. m. zes à achtduizend Tonnen Turf, zal te *Stroobos* moeten worden aangevoerd en aldaar gelost in de Schuur, onder Sectie A, no. 237, wijk G, plaatselijk no. 36, mede aan den Waterkant gelegen.

4) De Aannemer zal, zoo te *Stroobos* als te *Lemmer* de Turf geheel vrij, van alle onkosten van de Aanbesteders, waaronder ook de 1/20 accijns is begrepen, in de bergplaatsen moeten leveren.

5) De Gegadigden zullen hunne **Monsters en Biljetten** vóór of op den 25sten dezer aan den Heer D. KRAIJER, te *Harlingen*, franko moeten inleveren.

6) De Aannemer is verpligt om tien dagen na de vergunning dezer Leverantie, te zorgen dat reeds te *Lemmer* eene Lading Turf voorhanden is, en te *Stroobos* op nadere aangave.

7) Hij is mede verpligt te zorgen dat er ten allen tijde ruime voorraad aanwezig zij, zoowel te *Stroobos* als *Lemmer* ten behoeve der dagelijksche dienst.

8) De Turf zal bij aflevering door Rijks-Ambtenaren of door beëedigde Tonsters ter keuze van de Aanbesteders worden gemeten, zullende in het laatste geval het kostende daarvan door de Aanbesteders moeten worden aanbetaald.

9) De aangevoerde Ladingen Turf zullen telkens aan den Aannemer *Kontant* worden betaald, met inhouding echter van tien procent, tot tijd en wijle de geheele partij zal zijn afgeleverd.

*** Men leest het onderstaande ingezonden stuk in de *Harlinger Courant* van den 2den Maart:

Mijn Heer de Redacteur!

Volgens uw geacht blad van den 23sten Februarij 1853, wordt onder uwe advertentiën bekend gemaakt dat de stoomboot *City of Norwich* den 26sten Febr. van *Harlingen* zou vertrekken, en volgens een vorig nommer van uw blad, zou die bodem eenige dagen voor genoemden datum in *Harlingen*, ter bezigtiging gereed liggen; dit laatste is echter achterwege gebleven, omdat genoemde bodem (volgens mijn gevoelen) toch een weinig opgepronkt op hare nieuwe vaarplaats diende aan te komen.

Van plan zijnde met genoemde stoomboot mede te varen, naar *Lowestoft* en van daar naar *Liverpool*, om van daar naar *Amerika* over te steken, dacht ik hoofdzakelijk aan hetgeen waarop de landverhuizers, in een vorige nommer worden attent gemaakt, namelijk, de goede inrigting voor passagiers en spoedige overtogt enz.

Ik heb de *City of Norwich* bezigtigd; ik heb, van plan

zijnde mijne reis met haar te maken, mij willen overtuigen van de goede inrigting, en tot mijne groote verbazing ontwaard, dat de menschen op dien bodem met beesten gelijk werden gesteld, want bij mijne intrede zag ik mijne landgenooten op en in dezelfde plaatsen logeren als onze koeijen, namelijk in stallen onder dek, zonder eenige zitplaats en waar men zelfs nog met moeite eenige bossen stroo heeft verkregen! Wie dit eene geschikte of allerdoelmatigste gelegenheid voor landverhuizers noemt, mag gerust vragen, op welke plaats de gort groeit, of wie van zaagmeel zemelen maakt.

Zoo ik vermeen, werd Vrijdag avond den 25sten Februarij aan de passagiers bekend gemaakt om 's morgens te 10 uur aan boord te moeten zijn. Tot mijne verwondering ontwaarde ik echter Zaturdag morgen te 8 uur, dat men, terwijl de boot nog niet eens in vlot water was, met onverstandig geraas en getier de passagiers aan boord wenschte te hebben, en noch agent, noch kapitein eenig het minste gehoor gaven aan de smeekingen van hen, die zich reeds aan boord bevonden, om hunne betrekkingen, die nog stadwaarts waren, gelegenheid of tijd te gunnen, ook met hen te vertrekken.

Ik heb gezien, mijnheer de redacteur! hoe vrouwen en jonge dochters, *zonder hare schaamte te kunnen bedekken*, zoo zij met hare aan boord zijnde betrekkingen wilden medereizen, zich van boven in het *Willems-dok* of *Haven* hebben moeten nederlaten, om in een bijna zinkend bootje, aan boord der in beweging zijnde boot te worden gezet, tot ergernis van alle omstanders!

Na dit alles gezien te hebben, besloot ik bij mij zelven, van deze heerlijke beesten-gelegenheid geen gebruik te maken, en raad al mijne vrienden aan, de *City of Norwich* eerst te bezien, alvorens als passagier op dezelve plaats te nemen; het mag betrekkelijk iets goedkooper zijn, maar daarvoor wordt men dan ook met een dier gelijk gesteld.

Ik zal intusschen zien op eene fatsoenlijker wijze *Amerika* te bereiken, en hoop dat de agenten van genoemde boot, in het vervolg in hunne advertentiën, de geschiktheid der boot tot vervoer van passagiers iets duidelijker omschrijven.

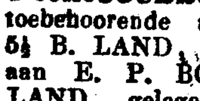
Dit in uw veel gelezen blad opnemende, zult u verpligten

Een Landbouwer.

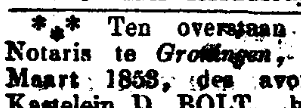

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **HEDEN** DINGSDAG den 8sten Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 12 Bunders best GROENLAND, gelegen aan het *Selwerderdiepje*, en bij *Borgham*, buiten de Ebbingepoort, bij *Groningen*, en 1 Bunder LAND, gelegen aan den *Wolddijk*, toebehoorende aan den Heer G. VAN BOLHUIS LIEFTINCK; ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, ***de Vlinteveene*** genoemd, gelegen aan den Adorperweg, toebehoorende aan den Heer J. D. VISSERING; ongeveer 5½ B. LAND, gelegen achter de Rijskampen, toebehoorende aan E. P. BORGMAN; *en voor 2 jaren*: ongeveer 4 B. LAND, gelegen achter de Rijskampen, toebehoorende aan J. RUTGERS; alles in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 9den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein D. BOLT, buiten de Steentilpoort te *Groningen*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

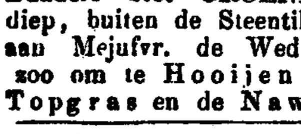
Ongeveer 6 Bunders best GROENLAND, gelegen in 3 Stukken, aan de Stadsgracht; en ongeveer 5 B. best GROENLAND, gelegen in 3 Stukken, aan het Zaagmulderswegje, buiten de Steentilpoort, te *Groningen*, toebehoorende aan den Heer G. VAN BOLHUIS LIEFTINCK; en ongeveer 7 Bunders best GROENLAND, gelegen aan het Damsterdiep, buiten de Steentilpoort, te *Groningen*, toebehoorende aan Mejufvr. de Wedw. J. R. TIJL; alles in perceelen, zoo om te Hooijen en te Weiden te zamen, als het Topgras en de Naweide ieder afzonderlijk.

Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. W. QUINTUS**, zullen worden verhuurd, op DONDERDAG den 10den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van A. MIDDELKOSTER: de **LANDERIJEN** bij *Korkoek* en *Harsensbosch*, behoorende aan Mr. J. J. CREMERS c. s.; voorts

op DINGSDAG den 15den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van H. MENSINGA; de **LANDERIJEN**, behoorende bij de Plaats in *den Paddepoel*, vroeger behoorende aan de Erven VAN DER MOLEN, thans aan Mr. J. J. CREMERS; alles om te Hooijen en te Weiden.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, **op WOENSDAG den 16den Maart** en niet op DONDERDAG den 17den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. T. DE BOER, te *Oosterhoogebrug*, voor één Saizoen publiek worden verhuurd:

Ongeveer 40 Bunders LAND, gelegen te *Euvelgunne*, toebehoorende aan den Heer J. HOMMES; ongeveer 5 Bunders GROENLAND, onder *Noorddijk* gelegen, bij de Plaats van C. P. VAN DIJKEN, en ongeveer 17 Bunders LAND, gelegen te *Euvelgunne*, toebehoorende aan den Heer D. VAN HOUTEN; alles in perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 19den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder J. BRUINS, buiten de Apoort te *Groningen*, publiek worden verkocht:

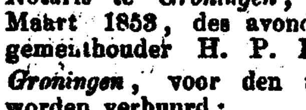

I. De VASTE EN ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 4 B., 32 R., 20 E. kostelijk *Groenland*, gelegen te *Aduard*, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 32—00; en

II. Ongeveer 6 Bunders LAND, gelegen aan den *Horenschendijk*, onder *Haren*, waarvan ongeveer 1½ B. vrij eigen en de overige ongescheidene 4½ B. beklemd, doende jaarlijks op Midwinter tot vaste huur *f* 40—00, toebehoorende aan de Wedawe en Erven van wijlen J. B. BAZUIN.

Voorts zullen alsdan publiek worden verhuurd, voor een Saizoen: Ongeveer 15 Bunders LAND, toebehoorende aan JAN FOKKENS, gelegen aan den *Horenschendijk*, in perceelen, om te Hooijen, Weiden en Bouwen; ongeveer 2½ B. LAND, gelegen buiten de Apoort, bij *Kranenburg*, thans in gebruik bij den Heer N. WIJSBOLT; ongeveer 14 Bunders best oud GROENLAND, gelegen in zes Stukken te *Leegkerk*, om te Hooijen en te Weiden, toebehoorende aan Mejufvrouw de Weduwe P. SANTÉE; — en voor den tijd van 3 jaren: ongeveer 2 Bunders LAND, gelegen aan den *Horenschendijk*, toebehoorende aan de Erven VAN DUINEN.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 9den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Logementhouder H. P. PLAAT, in het *Blaauwe Paard*, te *Groningen*, voor den tijd van **één Saizoen** publiek worden verhuurd:

Ongeveer 20 Bunders uitmuntend **GROENLAND**, gelegen buiten de Boteringepoort te *Groningen*, vroeger hebbende toebehoord aan nu wijlen den Heer C. BACKHAUS.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

Donderdag den 10den Maart

1853, des voormiddags te 10 uur, zullen, ten Huize van H. MENSINGA, Kastelein buiten de Boteringepoort, onder *Groningen*, publiek worden verhuurd, in perceelen: De **BOEREN BEHUIZING** met **SCHUUR ENZ.**, benevens de **LANDERIJEN** in den *Paddepoel*, nabij *Groningen*, onlangs door B. K. BAKKER verkocht aan den Heer H. B. BOSSIEN.

Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op DONDERDAG den 17den Maart 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van G. T. TIESSEN, voor de Ebbingepoort te *Groningen*, voor een Saizoen publiek worden verhuurd: Ongeveer 8 Bunders best **GROENLAND**, gelegen aan den Stadsweg, buiten de Kranenpoort; ongeveer 15 B. best GROENLAND, gelegen buiten de Boteringepoort, achter en in de nabijheid van de Rijskampen, en ongeveer 5 B. best GROENLAND, gelegen bij het Nettelboschje; alles in perceelen, om te Weiden. Toebehoorende aan den Heer Mr. J. H. QUINTUS.

Woensdag den 9den Maart

1853, des voormiddags te tien uur te beginnen, zal, vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, publiek voetstoots worden verkocht: Eene aanzienlijke massa **MANUFACTUREN**, bestaande in diverse CHELASSEN, SIAMOSEN, BROEK- en KIELSTOFFEN, ORLEANS, MARSELLIE DIEMETTEN, MEUBELCHITS, PAARS- en GEKLEURDE KATOENEN, VIJFSCHACHT, TULES, ZIJDEN DOEKEN, ECHTE KANTEN, eene partij AGRAMENTEN en GALLONBAND, eenige rollen TAPIJTGOED, en eindelijk eenige **MAH.- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, en **FRAAIJE SPIEGELS.** Te bezien heden namiddag van 2 tot 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

Woensdag den 23sten Maart

1853, des voormiddags te tien uur en vervolgens, zullen, voor de Behuizing van B. VAN BOLHUIS, in de Heerestraat, publiek worden verkocht: MAHONIEHOUTEN SECRETAIRE, CHIFFONNIÈRE, HOEKBUFFET, KOLOMTAFELS, STOELEN met PAARDENHAREN ZITTINGS, EIKEN KISTKABINET, LINNENKAST, SECRETAIRE, CHIFFONNIÈRE, PULPITRUM, kostelijke SPIEGELS, KOLOM- en KOOKKAGCHEL, VLOERKLEEDEN en CARPETTEN, eene CHINESCHE staande KLOK met SPEELWERK, halve KASTKLOK, PENDULES, KRISTAL en GLASWERK, PORSELEIN en AARDEWERK, KOPER-, TIN- en BLIKGOEDEREN, IJZER- en VAATWERK, uitmuntend LINNEN en TAFELGOED, MANS- en VROUWEN KLEEDEREN, eene partij **BOEKEN, GOUD en ZILVER**, waaronder LEPELS, VORKEN, BRANDEWIJNSKOP, GOUDEN REPETITIE-HORLOGIE, ENZ. Te bezien Dingsdag bevorens van 10 — 12 en van 2 — 5 uur.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

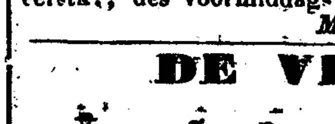
VERHURING,

voor den Heer T. TIJMENS, op *den Ham*, van pl. m. **90 Bunders kostelijk GROENLAND**, in perceelen, gelegen onder *den Ham*, *Fransum*, *Aduard* en *Zuidhorn*, zal plaats hebben bij de Wedw. VOGELZANG, op *den Ham*, op WOENSDAG den 9den Maart eerstk., des voormiddags precies te 10 uur.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

DE VERHURING

voor den Heer P. VAN SLOOTEREN en CONSORTEN, van pl. m. 40 Bunders **LAND**, gelegen onder *Hoogkerk*, om te Hooijen, Weiden en Bouwen, zal plaats hebben op DINGSDAG den 22sten Maart e.k., des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein P. BIJMA, op *Kostverloren*.

Mr. H. GUICHART ABRESCH.

*** De Notaris **M. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer PETRUS MEES, op ZATURDAG den 12den Maart 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van THOMSEN, te *Garmerwolde*, publiek te verhuren:

Ongeveer 25 Bunders **LAND**, gelegen te *Garmerwolde*, om te Hooijen en te Weiden, voor 1 jaar.

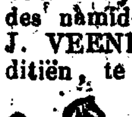
*** Mr. **J. C. VAN SLOOTEN**, Notaris ter standplaats *Veendam*, gedenkt, op WOENSDAG den 16den Maart 1853, des avonds 7 uur, ten Huize van den Logementhouder D. EVERTS, te *Veendam*, namens zijnen PRINCIPAAL, publiek te veilen en verkoopen:

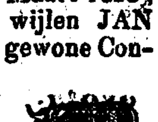

Een **bevaren KOFSCHIP**, genaamd ***EENDRAGT***, groot om de 60 Lasten, met al deszelfs OPGOEDEREN van MASTEN, ZEILEN, ANKERS, TOUWEN, **BOOT**, KOKSGEREEDSCHAP en verdere **TOEBEHOOREN**, zoo als hetzelve laatst door CHRISTIAAN OBBES STUIT is bevaren en thans te *ANTWERPEN* is liggende.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den bovengenoemden Notaris.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris, residerende te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 14den Maart 1853, des namiddags te één uur, ten Sterfhuize van wijlen JAN J. VEENHOVEN, te *Harkstede*, publiek, op gewone Conditiën, te verkoopen:

3 PAARDEN, 14 HORENBEESTEN, 6 SCHAPEN, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, HOOI- en STROO, HUISMEUBELEN en BEDDEGOED.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 16den Maart 1853, en [...]genden dag, telkens des namiddags te 2 uur, aan de [...]renplaats gelegen onder *Slochteren*, op *de Ruten*, en [...]woond door HENDRIK BOERMA, publiek, op gew[...] Conditiën, te verkoopen:

4 PAARDEN, 27 HORENBEESTEN, 3 SCHAPEN, 2 PAAUWEN, 1 grooten jongen HEEMHOND, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN en HUISMEUBELEN.

Mr. J. D. TRESLING.

Verkooping

VAN HET

LOGEMENT HET POSTHUIS OF DE ROSKA[...]

TE

BUITENPOST.

Strijkgeld *f* 150—00.

Door *kwitering van Affaire*, zal, ten overstaan van [...] Notaris **BEEKHUIS**, te *Buitenpost*, op **DONDE[...]DAG** den 17den Maart 1853 *provisioneel*, en den 31[...] daaraanvolgende *definitief*, telkens des namiddags te [...] uur, in na te noemen LOGEMENT, publiek ter verk[...] worden aangeboden:

Het zoo zeer gerenomeerde **LOGEMENT** ***het Posthuis*** en ook ***de Rosk[...]*** genoemd, van den Paardenpostmeester W[...]MAN, staande midden in het floris[...] Dorp *Buitenpost*, in *Friesland*, aan [...] Straatweg, ter halverwege ongeveer tuss[...] *Leeuwarden* en *Groningen*, waar dagelijks verscheidene [...]ligences aanbonden en van Paarden verwisselen; [...] staande het Logement in 10, meest BEHANGEN BOV[...] en BENEDENVERTREKKEN, ruime ZOLDERS, K[...]DER, **SCHUUR, KOE- en PAARDENSTALLEN**; voorts **ERF**, uitmuntenden **MOESTUI[N]** groot 44 Roeden, 40 Ellen, ENZ. ENZ. Den 12den [...] 1853 te aanvaarden.

BOELDAG

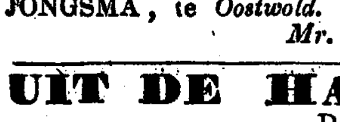
van **PAARDEN, HORENVEE, SCHAPEN** en andere **GOEDEREN**, op ZATURDAG den 26sten Maart e.k., des middags te 12 uur, ten verzoeke en op de Plaats van FR[...] BEEKMAN en Vrouw, te *Niekerk*.

BOELDAG van eene partij **LEVENDE HAV[E,] HUISMEUBELEN**, te veld op wortel sta[ande] **ROGGE**, en andere **GOEDEREN**, ten verzoek[e] ten Woonhuize van PIETER BOUDEWIJN en Vrouw [...] *Marum*, op ZATURDAG den 16den April e.k., des [...]middags te 11 uur.

VERHURING van 20 B. **PASTORIJ HO[...]LANDEN** van *Oostwold*, op MAANDAG den 2[...] Maart e.k., des namiddags te 4 uur, ten verzoeke [...] den Heer Predikant HEMMES, en ten Huize [...] JONGSMA, te *Oostwold*.

Mr. H. P. WICHERS, *Notaris*

UIT DE HAND TE KOO[PEN]

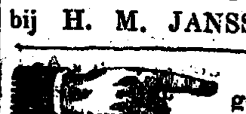
De EIGENDOM van 15 B., [...] best *Land*, te *Nieuwolda*, doende [...]lijks tot huur *f* 106—00. Nade[re in]lichtingen zijn hieromtrent te [beko]men aan het BUREAU der *P[ROV.] GRON. COURANT.*

Eene geheel nieuw getimmerde **BOVENW[O]NING** met 3 VERTREKKEN en VRIJEN GANG ***TE HUUR***, boven den Timme[rman] H. VAN HAREN, aan den Nieuwen Weg.

EENE GESTOFFEERDE KAMER TE HU[UR]

bij H. M. JANSSEN, Koopman in de Haddingestr[aat].

Ter kennis van zijne geëerde Beg[unsti]gers dient, dat de ondergeteekende [...] **TABAK gemerkt no. 8** p[er] Ned. Oncen 2½ **Cent** heeft opge[slagen].

GRONINGEN, 4 Maart 1853.

P. H. PFEIFFER.

Leest Hier!

Voor de nog onwetenden, maakt de ondergeteekende [...]maals bekend, dat zijn FABRIKAAT van **CICHO[REI]** is te verkrijgen in zijn Magazijn, in de Brugstra[at] *Groningen*.

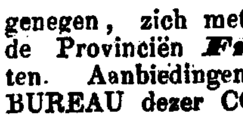
J. PIETERS.

EEN BEST NIEUW DRAAIBAD

TE KOOP. Te bevragen bij HARM MAATHU[IS] *Borger-Compagnie.*

Verloren

op ZONDAG den 6den Maart: Een **GOUDEN PE[...]RING**, voorzien van drie **BOMMETJES**. Vinder wordt uitgenoodigd dezelve terug te bezorge[n] het BUREAU dezer COURANT.

Een **HUIS**, handelende in [...] ***GEDSCH PORSELE[IN]*** enz., wenscht in relatie te kome[n met] **IEMAND**, het Vak verstaa[nde] genegen, zich met den **VERKOOP** door **Rei**[zen in] de Provinciën ***Friesland*** en ***Groningen*** te [belas]ten. Aanbiedingen met brieven onder Lett. B [aan het] BUREAU dezer COURANT.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetensch[appen]*

FEBRUARIJ en MAART 1853.

DAGEN	BAROMETER op 0°. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	THERMOMETER 8 u.	2 u.	8 u.	VOCHTIGHEID-TOESTAND. 8 u.	2 u.	8 u.	WINDSTREEK. 8 uur.	2 uur.	8 uur.	LUCHTGESTELDHEID. 8 uur.	2 uur.	8 [uur.]
27	738,51	744,49	749,25	-2,0	-1,1	-2,0	0,91	0,93	0,95	N.t.O.	N.	N.t.W.	betrokken	betrokken	betro[kken]
28	755,99	756,62	756,62	-2,6	-0,4	-3,2	0,98	0,92	0,98	N.t.W.	W.Z.W.	Z.Z.W.	»	bewolkt	bew[olkt]
1	756,88	757,21	758,07	-4,8	-1,5	-5,4	0,96	0,95	0,98	Z.t.W.	Z.	Z.W.t.W.	bewolkt	helder	hel[der]
2	752,42	750,01	750,53	-11,5	-3,8	-4,0		0,96	0,96	Z.W.t.W	Z.W.t.W	N.O.t.O.	betrokken	»	betro[kken]
3	753,25	756,01	756,54	-2,9	6,3	-1,4	max.	0,93	0,98	N.t.O.	N.N.W.	W.	sneeuw	weinig bewolkt	[illegible]
4	759,44	760,63	761,66	-4,3	0,5	-0,4	0,94	max.	0,98	W.Z.W.	W.N.W.	W.Z.W.	betrokken	sneeuw	bew[olkt]
5	760,40	759,32	759,67	0,4	1,0	0,8	0,96	0,97	0,98	Z.Z.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	sneeuw	regen	r[egen]

Gemidd. over de maand Februarij 751,47 -1,6 — regen „ gesm. sneeuw 32,3 strepen

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 8sten Maart
1853, *no.* 19.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

TIEL, 4 Maart.

Wij vernemen met veel belangstelling dat het hof van Gelderland, regt doende in hooger beroep van correctionele zaken, op het ingesteld appel van den officier bij de regtbank alhier, welke de regtsvervolging tegen de pachters van het Domaniaal jagtregt had geschorst bij arrest van l.l. Dingsdag, de beklaagden heeft *vrijgesproken*, op grond dat, al ware het bewezen, dat het domein geen jagtregt bezit, zij echter niet als schuldig aan overtreding der jagtwet beschouwd kunnen worden, omdat hier door den Staat openbaar is verpacht een jagtregt, enz.

— Wij vernemen met genoegen dat onze stadgenoot de heer *A. H. C. van Leeuwen*, student in de Theologie te *Utrecht*, de gouden medaille behaald heeft voor de beantwoording eener prijsvraag door de Utrechtsche Theologische faculteit opgegeven.

LEEUWARDEN, 3 Maart.

Wederom zijn 125 runderen afgemaakt, door longziekte aangetast. — Totaal 6956 runderen.

— In het huis van reclusie en tuchtiging alhier, heeft in de afgeloopen week de amputatie plaats gehad van den regterarm, boven het elleboogsgewricht, des gedetineerden *J. R. De* kunstbewerking, noodzakelijk geworden door verzwering van den voorarm en hand met opvolgende verbloeding, is met gelukkig gevolg verrigt door den officier van gezondheid 2de klasse, *M. U. van Pelt.* Het is echter niet om de operatie zelve, maar om den beruchten patient, dat wij deze daad vermelden, want niet minder dan 27 jaren moeten er nog verloopen, eer hij zijne vrijheid erlangt, waar hij, thans op 36jarigen leeftijd, reeds 19 jaren van beroofd is. Wel kon de lijder na de amputatie, die hij met verwonderlijke cordaatheid ondergaan had, met regt zeggen: „daar ligt nu die arm daar ik zooveel kwaads meê gedaan heb," want wegens manslag gedetineerd zijnde, heeft hij in het tuchthuis zelf een' aanslag op het leven van den onder-kommandant gedaan, door hem met eene flesch in een' doek gebonden op het hoofd te treffen, en later heeft hij gepoogd een' bewaarder te vermoorden; geene dier euveldaden heeft echter den dood der getroffenen ten gevolge gehad, maar wel eene aanmerkelijke verlenging van den straftijd des daders.

— In eene daartoe op den 19den der vorige maand gehouden vergadering van deelhebbers der sedert ruim een 10tal jaren, in het 9de schooldistrikt in Friesland in werking zijnde onderwijzers-weduwen- en weezen-garantie, is besloten: goed te keuren en toe te staan de uitbreiding dezer garantie tot eene provinciale instelling, in geval n.l. die provinciale instelling door de bevoegde autoriteit mogt worden bekrachtigd.

ASSEN, 5 Maart.

Het adres aan de Tweede Kamer der Staten Generaal, om de aanneming te verzoeken van het wetsontwerp tot het verleenen van een rijks subsidie van *f* 200.000 voor een kanaal van Assen naar Groningen, hetwelk in deze stad ter teekening rondgaat, is reeds van een 70tal onderteekingen, en daaronder van de notabelste ingezetenen, voorzien.

— Z. M. heeft — zoo als reeds is berigt — benoemd tot burgemeester der gemeente Meppel den heer *E. G. Rodeman.* — Naar men verneemt, heeft genoemde heer vroeger als kapitein bij het Nederlandsch O.-Indische leger gediend, en is thans gepensioneerd.

— Van wege het Rijk is aan de gemeente Ruinen toegestaan een subsidie van *f* 1500, voor de vernieuwing van de school en de onderwijzerswoning te Ruinen en van de school te Echten.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 5den Maart.

Aanwezig: de heeren Slot, v. Imhoff, Lohman, Doornbosch, v. Heijningen Bosch, v. Houten, v. Calcar, Wichers, Cremers, Onnes, de Sitter, Dommering, Quintus, v. Ittersum, Roelfsema, Muller, Mulder, de la Faille, Trip, Oudeman, Swaagman en Meijer.

In deze zitting worden de volgende stukken in behandeling genomen:

1) *Missive van den Commissaris des Konings*, dd. 5den Maart, mededeelende dat bij hem is ontvangen een afschrift van het Kon. besluit van den 24sten Febr., waarbij de heer J. Slot wordt benoemd tot burgemeester der gemeente Groningen. — Voor notificatie aangenomen; de benoeming van een' nieuwen wethouder wordt uitgesteld tot na de eedsaflegging door den burgemeester.

2) *Rapport van de commissie betrekkelijk de verzekering van stads-gebouwen, tegen brandschade.* — Overeenkomstig de conclusie van dit rapport, 't welk ter secretarij heeft gelegen, wordt besloten.

3) *Twee rekesten betrekkelijk de oprigting van eene bargedienst tusschen Groningen en N. Pekela.* Daar aangaande dit onderwerp aan het bestuur van Pekela eenige bedenkingen zijn toegezonden, waarop nog geen berigt is ingekomen, wordt besloten deze rekesten ter secretarij neder te leggen, ten einde ze te behandelen na afloop der zaak in behandeling.

4) *Missive van Ged. Staten, d.d. 10den Februarij*, houdende mededeeling van de benoeming van de heeren Homan en Schilthuis, als gecommitteerden uit dat collegie, tot regeling van den verkoop van grond achter de akademie Minerva aan de societeit de Harmonie, met opdragt aan dezen om zich met de gecommitteerden uit den raad te verstaan over tijd en plaats van zamenkomst. — Voor notificatie aangenomen; tot gecommitteerden uit den raad worden benoemd de heeren de Sitter en Doornbosch, waarvan kennis zal worden gegeven aan Ged. Staten.

5) *Missive van burg. en weth. der gemeente Haren, d.d. 10den Febr.*, voorstellende om een beurtveer op te rigten tusschen Noordlaren, (gemeente Haren) en Groningen. — De voorzitter stelt voor om daartoe aanvrage bij Ged. Staten te doen. — De heer Onnes zoude het doelmatig achten deze stukken eerst te zenden aan de kamer van koophandel en fabrijken; waartoe wordt besloten.

6) *Concept-besluit*, houdende vaststelling, onder goedkeuring van Ged. Staten, van een contract ter onderhandsche verhuring aan het Rijk van de lokalen voor den waarborg van goud en zilver, voor 5 jaren, tegen eene jaarlijksche huur van *f* 200 — Aangenomen.

7) *Missive van den gemeenteontvanger*, van den 5den Oct. 1852, magtiging vragende tot de openbare verhuring van de stads dijken en Alanden en de uitbesteding van het graven der gruppen op de stads aanwassen. — Besloten, die magtiging te verleenen.

8) *Missive van denzelfden*, magtiging verzoekende tot de onderhandsche verhuring van 2 stukken land, aan T. T. Swart, zijlwaarder van de stads polderzijl. — Besloten om magtiging te verleenen, onder goedkeuring van Ged. Staten.

9) *Voordragt van de veencommissie*, tot bepaling van het tractement van den ontvanger van land- en heemhuren te Stadskanaal, over het 6de dienstjaar, op eene som van *f* 400. — Aangenomen.

10) *Concept-besluit tot bepaling van de jaarwedde en de percentswijze belooning van den collecteur der passagiegelden te Martenshoek en van de brugwachtster bij de ophaalbrug te O. Hoogebrug.* — Tot dus verre werd die belooning van de ontvangsten afgehouden; om echter te voldoen aan de bepalingen der gemeentewet, moet die zaak anders worden geregeld; weshalve wordt voorgesteld, de belooning, die niet hooger zal loopen dan *f* 330, te voldoen uit den post onder no. 58 der begrooting over 1852.

De heer Doornbosch vraagt of de collecteur ook bovendien nog iets van de schippers ontvangt. — De heer Quintus beantwoordt deze vraag toestemmend, maar meent, dat de belooning in haar geheel, de som van *f* 800 niet te boven gaat. Hij stelt voor deze zaak nog eerst aan de veencommissie te renvoijeren.

De heer Lohman verklaart zich hier tegen, daar 't hier niet geldt de regeling dezer zaak voor het vervolg, maar slechts de vaststelling van belooning voor het vorige jaar en het uittrekken van een' post daarvoor. — Insgelijks de heer Cremers.

De heer Onnes zegt nog, dat de opheffing der betaling van een dubbeltje door de schippers aan den collecteur te Martenshoek reeds lang een punt van overweging bij de veencommissie uitmaakt. — Het voorstel van den voorzitter wordt hierop aangenomen.

11) *Rekest van* R. v. d. Leij, verzoekende de overname door de stad van de door hem aan de noordzijde van het stadshuis voor de weekmarkt gestelde stellaadjes. — In handen eener commissie gesteld, bestaande uit de heeren v. Heijningen Bosch, v. Calcar, Upmeijer, Meijer en Dommering.

12) *Missive van gecommitteerden uit de Commissie van landbouw*, verzoekende om voor de door haar te houden tentoonstelling van vee in de maand Mei, gebruik te mogen maken van de veemarkt aan het N. Kerkhof, daar deze plaats om onderscheidene redenen, haar daartoe de meest geschikte voorkomt. Voorts verzoeken zij alsdan de assistentie der politie en zouden er hoogen prijs op stellen, zoo de raad mogt goedvinden de belangrijkheid dezer tentoonstelling door zijne ondersteuning te verhoogen.

Het collegie van dagelijksch bestuur stelde in deze zaak zooveel belang, dat het voorstelt de marktplaats daartoe af te staan, echter alleen op een' Vrijdag ten einde de gewone weekmarkt niet te hinderen en aan de commissie een subsidie van *f* 100 te verstrekken tot premiën voor het vette vee.

De heer Quintus acht die som niet hoog genoeg, als er premiën van eenig belang zullen worden uitgeloofd, en meent dat daarmede niet aan het beoogde doel zal worden beantwoord.

De voorzitter zegt eene conferentie met de commissie gehad te hebben, waarbij het hem was voorgekomen, dat eene som van *f* 100 voldoende zoude zijn. — Wordt besloten om onder goedkeuring van Ged. Staten deze som uit te trekken uit den post van onvoorziene uitgaven.

13) *Mededeeling* van den voorzitter, dat het bestek voor het jaarlijksch onderhoud der straten in deze gemeente bij de leden zal worden rondgezonden.

14) *Missive van Gedep. Staten*, van den 10den Febr. l.l., houdende berigt van de benoeming der heeren Homan en Schilthuis tot leden van de commissie voor de regeling der zaak nopens het subsidie der stad voor de afsnijding van den scherpen hoek van het Reitdiep bij Donghorn. — Voor notificatie aangenomen en besloten, hiervan kennis te geven aan de commissie, die dezerzijds daartoe benoemd is.

15) *Voorstel tot benoeming van eene commissie* tot het ontwerpen eener verordening omtrent de benoeming van ambtenaren. Tot leden dier commissie worden benoemd de heeren Wichers, Onnes, Dommering, van Ittersum en Swaagman.

16) *Voorstel om eene commissie te benoemen* tot het ontwerpen eener instructie voor en regeling van de administratie van den commissaris van het Friesche en de andere veren buiten der A poort. — Tot leden dier commissie worden benoemd de heeren van Imhoff, Doornbosch, Cremers, Onnes en Roelfsema.

17) *Missive van den inspecteur der stedel. belastingen*, dd. 2den Februarij l.l., houdende verzoek om ten spoedigste eenen commies of buitengewonen commies te benoemen, ten einde de dienst geene stagnatie ondervinde. — Dit verzoek grondt zich op de behoefte daaraan ontstaande mede uit de oprigting van den stoomkorenmolen van den heer P. Mulder, waarbij als vaste standplaats een commies is geplaatst, zoodat nu de commiezen, ten getale van 10 en de 4 buitengewone commiezen, alle een' vasten werkkring hebben en er in geval van ziekte of bij de aankomst der beurtschippers van Rotterdam en Amsterdam, geen commies meer overig is om het noodige toezigt te houden. — Wordt besloten tot de benoeming van een' commies of buitengewonen commies over te gaan in eene volgende vergadering.

18) *Missive van den rentmeester der stads veenen en Ter Apel*, houdende voordragt tot de benoeming van een' nieuwen dambewaarder te N. Pekela, in plaats van den tegenwoordigen, die naar Amerika gaat vertrekken. — Bij beslotene briefjes wordt daartoe benoemd U. R. Kip, die als geschikt persoon aanbevolen was door den rentmeester uit het door den stads opzigter der veenen Uniken aangeboden drietal.

19) *Missive van* C. J. Bolt, kunstschilder, aanbiedende een exemplaar der door hem vervaardigde zes lithographieën. — Besloten deze onder dankbetuiging aan te nemen, ze bij de leden rond te zenden ter bezigtiging en vervolgens in het archief te deponeren.

20) *Concept-raadsbesluit* tot overschrijving op de post der begrooting over 1852, no. 48 *c*, van eene som van *f* 21.02½, wegens kosten van den vischafslag, ten einde daarmede aan den vischschrijver te voldoen de 2½ pCt. van de opbrengst van den vischafslag, die in 't geheel de som van *f* 24.841.00 bedragen heeft en waarvoor slechts *f* 900,00 op de begrooting was gebragt. — Aangenomen.

21) *Gelijk besluit*, betrekkelijk de bewaring en voeding van gevangenen, ten bedrage van *f* 53.36, op den post der begrooting over 1852, onder no. 54. — Aangenomen.

22) *Gelijk besluit*, wegens de betaling der kosten voor verpleging van bedelaars in de koloniën van weldadigheid.

De heer Oudeman wenscht bij deze gelegenheid opmerkzaam te maken op hetgeen te dezen aanzien is gezegd in het verslag der afdeelingen nopens de begrooting, en drukt den wensch uit, dat burg. en weth. de zaak der verplegingskosten van bedelaars tot een punt van overweging maken. — Ook de heer Quintus stemt hiermede in en wijst bepaald op het gevoelen van velen, dat een eigen werkhuis te dezer stede met minder kosten gepaard zal gaan.

De heer Cremers is van oordeel, dat dit gevoelen niet algemeen wordt gedeeld, daar er ten minste zijn, die niet overtuigd zijn van het doelmatige en wenschelijke van een werkhuis. — De voorzitter geeft te kennen dat deze zaak een punt van overweging bij burg. en weth. zal uitmaken. — Het concept-raadsbesluit wordt hierop aangenomen.

23) *Mededeeling van de resolutie van Gedep. Staten, d.d. 24sten Februarij l.l.*, houdende goedkeuring van de verordening nopens de afschaffing der broodzetting. — Voor notificatie aangenomen.

24) *Missive van de kamer van koophandel, d.d. 3den Maart*, betrekkelijk de aanteekenings- en contra-adresgelden. — Ten gevolge van de klagten van den handel over het bezwarende dezer gelden, wordt daarbij voorgesteld de betrekking van commissaris met die van besteller te vereenigen en de adresgelden in plaats van op 5 ct., te bepalen op 2½ ct., zullende ook alsdan daaruit eene genoegzame bezoldiging voor den genoemden ambtenaar voortvloeijen, terwijl de handel daardoor ten minste eenigzins verligt wordt. — In handen gesteld om berigt en raad van de commissie, benoemd tot onderzoek der zaak onder no. 16 opgenoemd.

25) *Rapport van de centrale afdeeling nopens de bedenkingen van Ged. Staten tegen de begrooting over* 1853 en de daarover geconcipiëerde memorie van wederlegging van burg. en weth., bij monde van den heer R. IJ. Muller. — Na gehouden onderzoek in de afdeelingen, is de gezegde memorie van wederlegging van burg. en weth., in het algemeen voor voldoende verklaard; echter zijn daarop eenige wijzigingen gemaakt, wat de redactie betreft. Ten gevolge daarvan biedt de centrale afdeeling de aldus gewijzigde memorie van wederlegging in haar geheel aan. [*Zie hierachter.*] Zij adviseert die gewijzigde memorie met den daarbij behoorenden staat vast te stellen en deze benevens de begrooting met de bijlagen aan Gedep. Staten toe te zenden.

De voorzitter stelt voor zich te vereenigen met de conclusie van de centrale afdeeling en bij Ged. Staten er op aan te dringen om in allen geval, nu reeds een paar maanden van het jaar zijn verloopen, en eene hoogere beslissing veel tijd zal vorderen, de begrooting in de gegeven omstandigheden, gelijk ze thans is opgemaakt, goed te keuren, des noods onder zoodanige reserve, als noodig geoordeeld mogt worden.

Bij de dadelijke behandeling van dit onderwerp wordt door den heer Oudeman opgemerkt, dat dit voorstel van burg. en weth. reeds in de centrale afdeeling ter sprake geweest was; dat men echter zwarigheid gemaakt had, het in het verslag op te nemen, dewijl men zich alleen moest houden aan hetgeen in de afdeelingen nopens de bedenkingen was verhandeld. Desniettemin keurde de centrale afdeeling het voorstel goed en wenscht spr. hetzelve te ondersteunen, zoo dit noodig mogt zijn. Buitendien ligt het in den geest der gemeentewet, dat niet dadelijk in dezen tijd van overgang bij de invoering van de gemeentewet, alle nieuwe vormen in toepassing worden gebragt. In de overgangsbepalingen der wet zelve zijn daaromtrent voorschriften gegeven.

Na eene korte woordenwisseling tusschen de heeren de la Faille en den voorzitter nopens de redactie van het voorstel van burg. en weth., wordt dit laatste aangenomen.

26) *Behandeling eener regtszaak* nopens de regtsaanspraak tegen den vorigen rentmeester der stads veenen, den heer J. H. Quintus. Het voorstel van den voorzitter om deze zaak met gesloten deuren te behandelen wordt aangenomen. — Na lezing der korte notulen, wordt de behandeling dezer zaak met gesloten deuren voortgezet.

WEDERLEGGING *der bedenkingen van Ged. Staten, tegen artt. 7, 8 en 10 van Hoofdstuk II, afd. I, der begrooting van de gemeente Groningen over 1853. (Overgenomen uit de memorie van den raad der gemeente Groningen nopens de door Gedep. Staten ingezondene memorie van bedenkingen op de begrooting.)*

De beide eerstbedoelde artikelen zijn:

Art. 7. Opbrengst van tollen buiten de gemeente ad *f* 4.200,25½.

Art. 8. Pacht van sluizen buiten de gemeente ad *f* 14.061,60

„Het eerste gedeelte van de op deze beide artikels gemaakte bedenking, betreft de weg- en sluisgelden, die de gemeente Groningen buiten het grondgebied der gemeente heft.

„Volgens de gemaakte bedenking, zou op deze heffing van toepassing zijn art. 238 der gemeentewet, en zouden deze weg- en sluisgelden dus niet beschouwd kunnen worden als opkomsten spruitende uit voorwerpen in eigendom aan de gemeente toebehoorende.

„Het zijn heffingen voor het gebruik van plaatselijke openbare werken en inrigtingen. En om die reden wordt verlangd, *dat deze beide artikelen onder het IIe Hoofdstuk in de Ve Afdeeling worden overgebragt.*"

Het schijnt, dat deze zienswijze niet in de gemeentewet gegrond is. Zij steunt op het gevoelen, dat de bedoelde weg- en sluisgelden zijn *heffingen voor het gebruik van plaatselijke openbare werken en inrigtingen.* De stelling komt ons min juist voor, en dus zou de gevolgtrekking vervallen.

Art. 238 behoort tot den VIen titel van de 2e afdeeling der wet, welke titel uitsluitend handelt van *plaatselijke belastingen.* Over de beteekenis van het woord *plaatselijke* kan geen twijfel bestaan. Het beperkt alle daaronder geplaatste artikelen tot elke gemeente in het bijzonder. Mogt een ander gevoelen kunnen voorgestaan worden in weerwil van den tegengestelden geest, dien men daar overal bespeurt, dan zal het voldoende zijn te wijzen op het *derde* hoofdstuk van dezen titel (art. 257 en volgenden), houdende voorschriften nopens de *invordering der plaatselijke belastingen*, alsmede op art. 121 der wet, omtrent de regeling van gemeenschappelijke zaken tusschen twee of meer gemeenten, welk artikel dan onmogelijk buiten toepassing zou kunnen blijven; want de gemeente, waarin eene vreemde gemeente plaatselijke belastingen zoude heffen, zou daaromtrent niet onverschillig kunnen zijn en de zaak als van gemeenschappelijk belang beschouwen.

De bovengemelde bijvoeging van het bijvoegelijk naamwoord *plaatselijke* aan het naamwoord *belastingen* drukt de beperkende bedoeling onmiskenbaar uit. Er kan dus nergens in dien titel sprake zijn van belastingen, niet in de gemeente zelve geheven wordende.

Op de heffing der weg- en sluisgelden van de gemeente Groningen in verschillende andere gemeenten geheven wordende, kan derhalve art. 238 niet toegepast worden. De heffing geschiedt uit anderen hoofde, en wel krachtens eigendomsregt, en de bedoelde heffing van weg- en sluisgelden is dus teregt op de begrooting gebragt onder het IIIde hoofdstuk der inkomsten.

De gemeente Groningen heeft voor ruim twee eeuwen landgoederen aangekocht in streken van dit gewest, buiten het grondgebied der gemeente Groningen gelegen. De aanleg der vaarten, wegen, sluizen enz. op die goederen is een gevolg van die gedane aankoopen. De heffing geschiedt dus wegens het bezit van goederen, bedoeld bij artikel 229 der gemeentewet. De gemeente Groningen kan zich door verkoop weder van die goederen ontdoen en dezelve daardoor in handen van bijzondere personen overbrengen. De *aard* der heffing van de daartoe behoorende weg- en sluisgelden zou door den verkoop niet kunnen veranderen. Zij zouden wel moeten blijven, hetgeen zij eenmaal zijn verklaard te zijn, en gevolgelijk zouden bijzondere personen door den aankoop het regt hebben aangehandeld om eene plaatselijke belasting te heffen. De onmogelijkheid daarvan valt te zeer in het oog, dan dat verder betoog noodig kan schijnen.

Maar welk gevoelen is daarover bij de Hooge Regering en bij de Staten Generaal, dat is, bij den wetgever gevestigd? Het volgende zal tot antwoord kunnen dienen:

Wat de Regering betreft, deze heeft in de memorie van toelichting van het wets-ontwerp het nagemeld gevoelen ad art. 238 uitgedrukt:

„Of de hier opgenoemde regten, loonen en gelden, belastingen zijn, is verschillend beantwoord naar het verschil van begrip, aan belasting gehecht. De wetgever behoeft zich niet in eene oplossing der staathuishoudelijke vraag te verdiepen. Hij neemt belasting in den ruimsten zin, en begrijpt daaronder al wat van de *inwoners der gemeente* wordt geheven, wanneer deze gebruik maken, of genot hebben van iets, *waarvan hun het gebruik of genot om niet zou toekomen, ware door de plaatselijke verordeningen aan dat gebruik of genot niet het betalen van eene som gelds verbonden.*"

In het verslag van de Tweede Kamer der Staten Generaal wordt het volgende, ten aanzien van art. 238 van het wetsontwerp aangetroffen:

„Dat men zich met de stelling vereenigt, dat het beslissend kenmerk van belasting daarin bestaat, dat de inrigting waarbij of waarvoor eene recognitie wordt opgelegd, *publieke dienst zij, en alleen aan de regering als publieke magt* haar aanwezen kunne zijn verschuldigd."

In den loop der discussiën werd vervolgens, onder anderen, door de regering gezegd:

„De bedoeling is alleen om de gelden, voor het gebruik of genot van *openbare* gemeentewerken, bezittingen, de gelden alzoo, die krachtens *publiek regt* gevorderd worden, als eene belasting tot stand te doen komen."

Overigens is het niet zonder belang, het persoonlijk gevoelen van den tegenwoordigen minister van binnenlandsche zaken tevens hierbij te kennen. Men vindt het uitgedrukt in het werkje van mr. J. R. Thorbecke: *Over plaatselijke begrooting.* Daarin wordt belasting gedefiniëerd te zijn: „*al hetgeen wordt geheven, krachtens* regeringsregt (jure publico) *ten behoeve van de publieke dienst.*"

Het aangehaald gevoelen van den wetgever, overeenstemmende met het bijzonder of personeel gevoelen van den minister van binnenlandsche zaken, strekt dus ten bewijze, dat de door de gemeente Groningen op het grondgebied van andere gemeenten geheven wordende weg- en sluisgelden, geen *belasting* zijn, noch als zoodanig kunnen worden aangemerkt, maar voortvloeijen uit het *privaat regt* dezer gemeente ter zake van het bezit van eigendommen, aangezien het bestuur dezer gemeente in geene andere gemeente eenig *publiek gezag* kan uitoefenen.

„Bij het tweede gedeelte van de bedenkingen, omtrent de gemelde weg- en sluisgelden gemaakt, wordt te kennen gegeven, dat, alvorens die, uit heffingen voor het gebruik van *plaatselijke openbare werken en inrigtingen* voortvloeijende inkomsten te kunnen goedkeuren, — dient te blijken, dat het gemeentebestuur tot die heffingen geregtigd is, zullende dit kunnen geschieden door overlegging van den daarbij voorgeschreven staat."

Hooger is aangetoond, dat de bedoelde heffingen *niet* geschieden voor het gebruik van *plaatselijke openbare werken en inrigtingen*, maar krachtens eigendomsregt van bezittingen in andere gemeenten gelegen. Men zou dus kunnen oordeelen, dat de verlangde opgave komt te vervallen. Het is echter bekend, dat soortgelijke heffingen, al vloeijen die ook voort uit privaat regt, toch aan de toestemming van het openbaar gezag zijn onderworpen, en daarom wordt gereedelijk aan de vraag voldaan.

De hier bedoelde heffingen zijn:

1) De beide tollen op den weg tusschen Groningen en Martenshoek en de zoogenoemde zwijgende tol te Wolde (Kropswolde).

2) De sluisgelden van de verlaten te Martenshoek en Zuidbroek, en het diep- of passagiegeld te Martenshoek geheven wordende voor den doorvoer door de kanalen der stad Groningen van *turf*, gegraven uit veenen, waarvan geen regt van inlating of gemeenschap met die kanalen in der tijd is bedongen en hoedanige veenen worden aangeduid onder den naam van *onvrije* veenen.

Het regt tot de heffing van al de gemelde gelden is gegrond in den door de stad Groningen in het begin van de zeventiende eeuw gedanen aankoop van de woestliggende veenen van het Hoogezand en Sappemeer; in het graven van het kanaal tot den afvoer van den turf naar Groningen; in het bouwen van de sluizen om het water op de benoodigde peilshoogte te

houden; en in het aanleggen van een' weg ter zijde van het kanaal.

Het leggen van zekere gelden op het gebruik dier inrigtingen, was eene daad waartoe de stads regering als eigenaresse bevoegd was, terwijl zij geene magtiging van eenig ander gezag noodig had.

Met uitzondering van den tol op den weg tusschen Groningen en Martenshoek en van het verlaat te Martenshoek, zijn ook dusverre de oude tarieven behouden.

De stad Groningen is sedert meer dan twee eeuwen in het ongestoord bezit van haar privaat eigendom gebleven, en had geene formaliteit te vervullen, dan alleen in lateren tijd, wanneer die ten gevolge van de staatkundige gesteldheid noodig werd. Dit was het geval.

1) met opzigt tot den tol op den weg van Groningen naar Martenshoek, toen de oude puinweg tot een Mac-adamweg werd veranderd en door de provincie van Martenshoek naar Winschoten een grindweg werd aangelegd.

In verband met den tol op dien provincialen weg geconcedeerd, werd door den raad bij resolutie van den 6den Nov. 1844, no. 5, een nieuw tarief voor den tol op den weg van Groningen naar Martenshoek voorgedragen, en dit tarief werd bij koninklijk besluit van den 3den Februarij 1845, no. 86, vastgesteld.

2) met opzigt tot het verlaat te Martenshoek, toen de raad in het jaar 1825, naar aanleiding van het destijds ingevoerd nieuw stelsel van maten en gewigten, een nieuw tarief vaststelde op de verlaatsgelden van het verlaat te Martenshoek, welk tarief, na gevoerde briefwisseling met het hooger gezag, bij koninklijk besluit van den 20sten Julij 1829, no. 110, werd goedgekeurd.

De verlangde staat der bedoelde heffingen wordt hierbij overgelegd. Hoezeer op het diep- of passagiegeld te Martenshoek, en op het bruggeld te Oosterhoogebrug geene aanmerking is gemaakt, zijn die heffingen toch mede op den staat gebragt, als van gelijken aard zijnde als de anderen."

Art. 10. (Admissie van trekschippers *f* 100.) „Gedeputeerde Staten beschouwen deze heffing als in strijd met art. 254 der gemeentewet en zouden dus de afschaffing daarvan wenschen."

Uit een geldelijk oogpunt bezien, zou het afschaffen der admissiegelden van de trekschippers van het Winschoter- en de landveren, niet van groot belang zijn, maar het schijnt meer de vraag te wezen of het aangehaald wetsartikel hier met grond door Gedeputeerde Staten wordt aangehaald als reden van afschaffing.

Want dat artikel, evenals het daarin aangehaald art. 240, ziet uitsluitend op plaatselijke belastingen, terwijl het slot van laatstgemeld artikel weder verwijst naar art. 238, waarvan de geheel plaatselijke strekking boven is aangetoond; het blijve voor het overige niet onopgemerkt, dat een en ander behooren tot den *zesden* titel, uitsluitend *plaatselijke* belastingen betreffende. Hier geldt het echter eene opkomst van een eigendom der gemeente, welke opkomst met de verlaatsgelden, het diep- en passagiegeld en het ¼ der vrachtloonen van de trekschuitenveren, dienen moet tot dekking der kosten van aanleg en onderhoud. Het is elk jaar niet dan met moeite, dat eene, in vergelijking van vorigen tijd, zeer verminderde som wegens het contingent der vrachtloonen wordt bedongen. Wordt nu het admissiegeld afgeschaft, zonder dat daarvoor iets anders in de plaats wordt gesteld, dan wordt het onderhoud van het kanaal met de wallen en de daartoe behoorende werken meer en meer bezwaard.

Men is evenwel bezig de haven- en kaaireglementen te herzien, hetwelk misschien gelegenheid zal geven, deze admissiegelden door iets anders te vervangen.

(De aanmerkingen van Ged. Staten op de overige hoofdstukken zijn van meer ondergeschikt belang. Zij worden in de memorie deels wederlegd, deels wordt daaraan toegegeven. Bij hoofdstuk 3, afd. 2, verklaart zich de Raad tegen de door Ged. Staten verlangde splitsing tusschen de inkomsten uit heffingen en die uit bezittingen genoten wordende, op gronden boven aangegeven.

Eene afzonderlijke plaatsing op de begrooting van de opbrengst van den tol te Bareveld wordt door den raad onnoodig geacht.

Bij hoofdst. IV, art. 3, geven Ged. Staten te kennen, dat het op de begrooting brengen van de uitkeeringen van den havenmeester en van den commissaris der Friesche en andere veren buiten de Apoort strijdig is met art. 204 en 205 der gemeentewet. — Aan die ambtenaren zal dus moeten worden opgelegd om al hunne ontvangsten te verantwoorden.

Ook op de uitgaven zijn door Ged. Staten onderscheidene aanmerkingen gemaakt, omtrent de plaatsing der uitgetrokkene posten, enz.; deze zijn door den Raad in overweging genomen en de uitslag hiervan wordt verder in deze memorie medegedeeld.)

GRONINGEN, 7 Maart.

De heden avond eerst laat aangekomen *Hollandsche post* bevat geen enkel belangrijk berigt, de moeite van het opbreken waardig.

— Van de audiëntie, l.l. Vrijdag en Zaturdag door den commissaris des Konings verleend, werd door een groot aantal autoriteiten en partikulieren gebruik gemaakt om z.h.ed.gestr. met zijne nieuwe betrekking geluk te wenschen en hunne belangen aan hem op te dragen. Algemeen wordt de wijze geroemd waarop de commissaris des Konings deze deputaties en personen ontving.

— Vrijdag middag heeft eene commissie uit den senaat der studentenvereeniging: *Vindicat atque Polit* hare opwachting gemaakt bij den nieuwbenoemden burgemeester dezer gemeente, den heer J. Slot.

— Het Instituut voor Doofstommen te dezer stede heeft een groot verlies geleden door het afsterven van deszelfs verdienstelijken oudsten hoofdonderwijzer J. Peters, die in den nacht van den 3den dezer, na eene korte ongesteldheid, in den ouderdom van bijna 70 jaren bezweken is. Hij was geboortig van Haarlem en een kweekeling van den heer H. J. Prinsen. In 1801 was hij als kweekeling-onderwijzer aan het Instituut voor Doofstommen geplaatst en legde zich met jeugdigen ijver en rustelooze werkzaamheid, welke hem in zijn geheele leven bijbleven, op het veelomvattende onderwijs toe der van gehoor en spraak beroofde wezens. In 1803 kon hij reeds als onderwijzer optreden en in 1821 werd hij tot hoofdonderwijzer aangesteld. Den 6den December 1851 vierde hij de vervulling van zijn' 50jarigen diensttijd aan voornoemde inrigting, en het was hem gewis eene streelende zelfvoldoening, toen door Z. M. den Koning met de Broederorde van den Ned. Leeuw begiftigd te mogen worden. Tot vóór weinige dagen bleef hij zijne betrekking aan het Instituut voortzetten, en zoo laat hij bij zijne ambtgenooten en kweekelingen de zoete herinnering na aan een nuttig en werkzaam leven, waaruit hij nu zacht is overgevoerd tot hooger werkkring. Deze gedachte strekke tot weemoedig zoete troost bij 't gemis, dat altijd smartelijk treft aan betrekkingen en vrienden!

— Bij het kantongeregt, zitting houdende in politie zaken, zijn Zaturdag den 5den dezer, veroordeelende vonnissen gewezen tegen de navolgende personen, als: tegen K. M., S. B., E. W., J. C. W., H. B., H. v. V. ter zake van overtreding van art. 2 van het reglement van den 3den April 1852, als hebbende na het bepaalde uur vuilnis vervoerd; voorts tegen J. M., H. G., H. K., E. K., H. O., G. D., H. T., H. M., E. K., T. P., H. N., H. v. W., H. L, J. T., ter zake van overtreding van art. 163 reglement van politie, als hebbende eenig spel aan den openbaren weg uitgevoerd gedurende den Zondag.

— Als eene bijzonderheid wordt ons medegedeeld, dat in de afgeloopene week bij een inwoner hier ter stede eene koe van een kalf is verlost, dat dood geboren, schoon aan de haak de aanzienlijke zwaarte had van 93 halve Ned. ponden, — iets dat zekerlijk zelden plaats vindt.

— Z. M. heeft benoemd tot referendaris bij het departement van financiën den heer mr. R. T. H. P. L. A. van Boneval Faure, thans commies bij dat departement.

— Bij Koninklijk besluit van den 1sten Maart 1853, no. 52, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in en uitgaande regten en accijnsen te Markelo c. a., de heer G. A. van Everdingen, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Zuidhorn.

— Bij Koninklijk besluit van den 2den Maart 1853, no. 45, zijn benoemd tot ontvangers der directe belastingen en accijnsen: te Zijpe c. a., de heer *C. Buwalda*, thans ontvanger derzelfde middelen te Huizum; te Huizum, de heer *H. de Wal*, thans surnumerair der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Leeuwarden.

— Z. M. heeft A. van Bemmel, gewezen serjant-majoor bij het regement grenadiers en jagers, thans cipier van het huis van arrest te Appingedam, benoemd tot adjunct-kommandant van het huis van opsluiting en tuchtiging te Leeuwarden.

— Kapitein Weiland, gezagvoerder van het Ned. kofschip *de Zwijger*, is door de Fransche regering benoemd tot expert voor de prov. Groningen en Vriesland. (*N. R. Ct.*)

— Men verneemt, dat de bezoldigde opziener der jagt en visscherij J. A. Verdinius, thans nog wonende te Grijpskerk, op zijn verzoek, uit zijne betrekking is ontslagen.

— Wij vernemen, dat de longziekte op den stal van den landbouwer Jan Liewes Piers, te *Doezum*, gemeente Grootegast, weder bij een ander rund is ontstaan, dat ook dit rund is afgemaakt, en dat wijders de verder bestaande verordeningen op dat stuk worden toegepast.

— Gepasseerden Vrijdag den 3den dezer, heeft door de te *N. Pekela* gestationneerde beambten bij den vleeschhouwer M. N. de Levie de benadering van eene door dezen ter slagting aangegeven koe plaats gehad. De benaderde schijnt echter in het geheel niet te hebben kunnen begrijpen, dat het de bedoeling der ambtenaren was om de door hem gekochte, en ter slagting aangegeven koe, na daarvan *naar zijn beste weten* den lande te hebben geofferd, aan hare bestemming te onttrekken en dat zij geregtigd waren dezelve tegen voldoening der aangegeven waarde, met bijbetaling van 7 pCt. verhooging, tot zich te nemen en hem zonder werk en verdienste te laten; althans hij bleef onder het uitbraken van velerlei verwenschingen en bedreigingen, met bijl en spade rondschermende weigeren de koe aan hen over te geven, zoodat zij genoodzaakt waren adsistentie van de burgerlijke autoriteit in te roepen, met wier behulp zij dan eindelijk in het bezit van de koe werden gesteld en de zamengeschoolde menigte uiteen ging.

Dit is het tweede geval van dien aard sedert de werking van de nieuwe wet op het geslagt, in deze gemeente voorgevallen. Te hopen is het dat dergelijke handelingen voor den bevoegden regter worden gebragt, opdat zij eene waarschuwende les voor anderen zijn mogen.

— In de vorige week zijn des nachts uit een' hoop paardeboonen, toebehoorende aan den landbouwer Groenewold, te *Kijl-Windeweer*, pl. m. 200 schoven ontvreemd; de dieven hebben dezelve op de Kerkelaan aldaar gedorscht. Daar de hoop paardeboonen op een bunder afstand van de boerderij stond, kan men niet met zekerheid opgeven, in welken nacht de diefstal heeft plaats gehad; de zaak is bij de politie aangegeven.

— Het volgende ongeluk wordt als een nieuw voorbeeld ter waarschuwing medegedeeld:

„Ter gelegenheid van de viering eener bruiloft, ten huize van E. Blaauw, landbouwer te *Kiel* (gem. *Hoogezand*), had in den avond van den 3den dezer het navolgende treurige voorval plaats. — Gelijk meest bij dergelijke gelegenheden gebeurt, zonder ook hier geschoten worden. Een dienstknecht van Blaauw, Moes geheeten, oud 23 jaren, laadde in der haast en zeer slecht een geweer, schoot het af, maar met dat ongelukkig gevolg, dat het geweer aan stukken sprong, en Moes bijna zijne geheele linkerhand verloor. Gelukkig bevond er zich iemand onder het gezelschap, die dadelijk een' band stijf om het bovenste gedeelte van den arm bond, hetwelk ten gevolge had, dat het sterke bloeden ophield, en er tijd was om geneeskundige hulp in te roepen, die ook weldra aankwam en den lijder zoo goed mogelijk verzorgde."

— Men berigt ons uit *Zevenhuizen*, van den 4den Maart: De landbouwer Sander Jans Venema had zijn vee zorgvuldig geborgen in secuur met hangsloten verzekerde hokken; echter moest hij gisteren ondervinden dat zelfs de beste voorzorg niet altijd tegen dieven beveiligt. Gisteren toch bij zijne twee hokken komende, zag hij de sluitingen vernield, en na onderzoek bleek hem, dat in de hokken zeven witte vriesche schapen waren gedood; het schijnt de dieven enkel om de huiden te doen zijn geweest, althans van het vleesch en vet was slechts weinig weggenomen; van de huiden waren kop, staart en pooten achtergelaten. Men moet zich verwonderen over dezen brutalen diefstal, waardoor aan Venema groote schade is berokkend en de dieven in betrekking tot de door hen aangerigte schade niet dan een zeer gering gewin kunnen hebben; mogt iemand iets ontwaren, dat tot opsporing der daders konde dienen, dan ware het te wenschen, dat dit aan het wettig gezag bekend gemaakt werd.

— Den 4 Maart had te *Termunten* eene hardrijderij plaats met paard en looike; acht paarden namen daaraan deel; de prijs, een sierlijk *belgereide*, en de premie, eene nieuwe *looike*, uitgeloofd door den kastelein C. F. Schutler, werden behaald door het paard van den landb. D. J. v. d. Laan, van den *Finstwolderpolder*, en door dat van de wedw. H. H. Smith, landb. te *Termunten*. — Een talrijk publiek woonde dit volksvermaak bij en alles liep in orde af.

— Uit *Odoorn* schrijft men ons van den 4den Maart:

Heden morgen, omstreeks half acht, dus nagenoeg een uur na zonsopgang, werd alhier een zeldzaam prachtig natuurverschijnsel waargenomen. Terwijl de zon uit het Z.Z.O. (gezeten in eene aldaar wit bewolkte lucht,) hare stralen door den anders schijnbaar helderen dampkring wierp, werd aan het Z.Z.O. afbellende toppunt des gezigteinders, een halve cirkel of boog gevormd, in gedaante en kleur overeenkomende met den zoogenoemden regenboog. — Het gesloten gedeelte van den boog was naar de zon gekeerd, terwijl tusschen zon en boog, ook aan de zuidzijde der zon, eene bijzon werd opgemerkt. Men weet zich niet te herinneren, ooit een luchtverschijnsel in dier voege gezien te hebben.

— Men berigt ons uit *Augustinusga*, d.d. 5den Maart:

Gelijk in vele gemeenten, zoo heerscht ook in de gemeente Achtkarspelen (prov. Friesland), in dit barre jaargetijde veel armoede en gebrek. Voornamelijk vindt men zulks bij die menschen, welke niet tot de gealimenteerden behooren, omdat zij bij gebrek aan handenarbeid in eenen geruimen tijd volstrekt niets hebben verdiend en de veeltijds kleine wintervoorraad spoedig ten einde is. Ten einde deze om hulp roepende menschen uit hunnen ongelukkigen en medelijden wekkenden toestand te redden, hebben de ingezetenen van Augustinusga de Christelijke roeping gevoeld, om door eene milde bijdrage het noodige hiervoor beschikbaar te stellen.

Mogten zij, even als de inwoners van Stroobos (welke ook zulk een Christelijk liefdewerk hebben verrigt), eenmaal ondervinden de waarheid van de woorden: *Wat gij den armen geeft, leent gij den Heere*. Dat andere dorpen in deze gemeente, waar men nog niets van zulk eenen aard heeft gedaan en waar de behoeften niet minder zijn, Augustinusga en Stroobos hierin navolgen, hen hierin op zijde streven, en dat de strijd in het burgerlijke tusschen de verschillende dorpen zich oplosse in eenen strijd om het lot der armen te verligten, dit is de hartelijke wensch van velen en ook van steller dezes.

— Het *Staatsblad* no. 11 bevat een koninklijk besluit van den 28sten Februarij 1853, tot intrekking van den klaringspost te Uithuizerwad, en vestiging van een vaartuig te Oostmahorn.

— Z. M. de Koning, den landbouw wenschende te bevorderen, heeft — zoo als men zich zal herinneren — daartoe in het begin van 1851 eene missive doen rigten aan de maatschappijen, genootschappen enz., tot den landbouw in eenige betrekking staande. Zij hebben zich allen beijverd, aan 's Konings verlangen te voldoen en in min of meer uitvoerige stukken de vragen beantwoord, die hun van den kant van Z. M. waren voorgesteld. Sommigen hebben daarin uitdrukkelijk te kennen gegeven, dat wanneer het den Koning behagen mogt meer mededeelingen te ontvangen omtrent deze of andere punten, zij steeds bereid waren die te geven, in zoo verre zij daartoe de noodige kennis en ondervinding bezaten. Bij de meesten straalt ditzelfde denkbeeld door.

Z. M. heeft den 30sten November 1852 eene nadere missive tot die maatschappijen en genootschappen doen rigten. Zij is van den volgenden inhoud:

„Z. M. de Koning, van het nut der bestaande ontwikkeling van den landbouw doordrongen, wenschte die persoonlijk en uit eigene middelen te beschermen en zich aan het hoofd daarvan te stellen.

„Op last van Z. M. had de kamerheer-secretaris des Konings in het begin van het jaar 1851 de eer, daaromtrent aan uwe en aan onderscheidene andere instellingen van landbouw in het rijk eene missive te rigten. Daarbij werden eenige punten vermeld, op welke Z. M. voor 's hands de gevoelens verlangde te vernemen, om daarvan gebruik te maken, zoo tot heilzame voorlichting als ook tot grondslag voor mondeling overleg in eene door den Koning te beleggen bijeenkomst met de voorzitters en secretarissen dier instellingen.

„Het was den Koning aangenaam te zien, hoe door allen, bereidwillig en met toejuiching, meer of min uitgebreide antwoorden zijn ingezonden; een kort overzigt daarvan is hiernevens gevoegd, opdat de onderscheidene instellingen wederkeerig vernemen hoe die punten bij anderen zijn beschouwd, en tevens tot welke zij waren gerigt.

„De Koning heeft mij gelast u te doen weten, dat Z. M. zich de aangegeven denkbeelden tracht ten nutte te maken en aan sommigen daarvan bereids gevolg denkt te geven; voorts dat het 's Konings bedoeling is, de gedachte bijeenkomst te houden op het Loo in Junij of Julij aanstaande, op een' nader aan te wijzen dag.

„In het bijzonder overzigt zijn niet opgenomen de onderwerpen, door sommige der betrokken instellingen aangevoerd, welke, ofschoon van warme belangstelling getuigende, echter verder gaan dan de bedoeling van persoonlijke beschermingen uit eigen middelen, bij voormelde missive van 1851, namens Z. M. aangeduid, als: opheffing van beperkingen, afkoop van tienden, afschaffing van belastingen en dergelijke, niet dat het geene onderwerpen zijn van het grootste gewigt, maar behalve die zijn er nog anderen genoeg van zuiver landbouwkundigen aard, en tot de zoodanigen verlangt Z. M. zich in zijne aanraking met de instellingen van landbouw te bepalen.

„Wenschen deze nog andere punten van denzelfden aard aan te geven, als, om een voorbeeld te noemen, middelen van de zijde van den landbouw aan te wenden tot verbetering van de voeding der arbeidende klassen, bij den achteruitgang der aardappelenteelt, Z. M. zal ze gaarne leeren kennen, en er welligt aanleiding in vinden, om deswege ook de gedachte van andere instellingen van landbouw te vragen; zij zou dan misschien almede tot den grondslag kunnen behooren van de bijeenkomst, tegen welke Z. M. in allen gevalle wenscht, dat de onderwerpen, bij meergenoemde missive aangegeven, nader zullen worden voorbereid.

„Mogt uwe nuttige instelling in deze mededeeling het voortdurend bewijs vinden van 's Konings ware belangstelling in den Nederlandschen landbouw."

„De secretaris des Konings voor de zaken van landbouw en nijverheid,
(*get.*) W. J. Wolterbeek."

In de *Nieuwe Bijdragen voor het lager schoolwezen*, van Febr. j.l., een tijdschrift door en van wege het ministerie van binnenl. zaken uitgegeven, vinden wij eene zeer aanprijzende aankondiging en beoordeeling van het werk: „Handboek voor schoolopzieners, gemeentebesturen, plaatselijke schoolcommissiën, commissiën van toevoorzigt, instituteurs, schoolonderwijzers en schoolonderwijzeressen; bevattende al de wetten, besluiten en verordeningen betrekkelijk het lager onderwijs, sedert den jare 1795 tot 1846. Twee deelen, te Groningen bij J. Oomkens, Jz." Wij meenen ook het onze te moeten doen om dit werk ter meer algemeene kennis te brengen, omdat het in volledigheid alle soortgelijke werken in ons land overtreft. Ook moet het bij de aanstaande nieuwe wetgeving zeer te stade komen. (*H. B.*)

Ten einde de *horologiemakers* voor beboetingen te waarborgen, deelen wij mede, dat de minister van financiën, bij resolutie van den 21sten Jan. l.l. heeft beslist, dat ook zij onderworpen zijn aan de wet van den 28sten September l.l. (Staatsbl. no. 178), omtrent den waarborg van goud- en zilverwerken.

De fabrikatie van beetwortel-suiker neemt in Frankrijk zeer toe. In de vijf laatste maanden heeft de productie ruim 65 millioen kilo's bedragen, zijnde 19 millioen meer dan in het gelijke tijdsverloop van het vorige jaar. De schrijvers van de meeste dagbladen vestigen de aandacht op deze omstandigheid, en beweren teregt, dat de ontwikkeling dezer fabrikatie van groot belang moet worden geacht.

Omstreeks zes jaren geleden werden gedurende 5 maanden niet meer dan ruim 35 millioen kil. geproduceerd. Het aantal der fabrijken bedroeg toen slechts 297; thans is het tot 338 toegenomen. Inmiddels wordt in het *Journal des Débats* opgemerkt, dat de productie gunstiger uitkomsten oplevert dan het verbruik van het voortbrengsel. Op den 31sten Januarij l.l. waren 33 millioen kilo's voorhanden in de fabrijken, en 12 millioen opgeslagen in entrepôt; zijnde in 't geheel 45 millioen, die nog niet geplaatst waren. De voorraad was 13 millioen meer dan op den 31sten Januarij van het vorige jaar.

(*Ingezonden.*)

In het bijvoegsel tot de *Groninger Courant* van den 1sten Maart 1853, no. 17, wordt gemeld: „dat te Utrecht, in het laatst der vorige maand, in betaling is gegeven een muntbiljet van *f* 100, welke ingetrokken, en dus geen wettig betaalmiddel meer zijn, weshalve men bij het ontvangen van papieren geldswaarde niet te voorzigtig kan zijn."

Ofschoon steller dezes, houder van eenige, krachtens de wet van den 17den Sept. 1849 uitgegeven muntbiljetten van *f* 100, vrij zeker meende te zijn dat deze stukken *voortdurend* als wettig betaalmiddel konden en moesten worden aangenomen, verontrustte hem gezegd berigt niet weinig, en gaf hem de lezing der wet van den 18den Dec. j.l. weinig uitsluitsel.

Bij het nablaadren der *Groninger Couranten*, van het laatst des vorigen jaars, vond hij in het bijvoegsel tot die van den 31sten Dec. geadverteerd:

„Dat z. exc. de minister van financiën had bekend gemaakt, dat het tijdstip van intrekking der muntbiljetten van *f* 1000 en *f* 500, krachtens de wet van den 17den Sept. 1849 uitgegeven, volgens art. 4 dier wet, invallende op ulto. Dec. 1852, *die muntbiljetten* van dien dag af zouden ophouden wettig betaalmiddel te zijn, doch gedurende zes maanden daarna, en dus tot den 30sten Junij 1853, bij alle betalingen aan de schatkist zullen worden aangenomen.

Dat echter de muntbiljetten van *f* 100 en *f* 10, volgens de wet van den 18den Dec. j.l. teruggebragt tot een bedrag van *f* 10,000,000, voortdurend wettig betaalmiddel blijven" enz.

Alsnu, voor wat hem betreft, gerustgesteld, acht hij het niet ondienstig, de redactie van meergen. Courant in bedenking te geven, om door plaatsing dezes, ook anderen, vooral de minkundigen, voor dwaling te vrijwaren, daar het nu niet anders kan zijn of moet het te Utrecht in betaling gegeven muntbiljet van *f* 100 ten gevolge van eene vroegere wet zijn uitgegeven, waarvan het tijdstip ter inwisseling vastgesteld, is verloopen.

Kerknieuws.

Westerbork, 2 Maart. De breede kerkeraad alhier heeft uit het 12tal predikanten en kandidaten het volgende 6tal geformeerd (alph.) *C. E. Crull*, te Meppel; *G. W. van Eerde*, te Zuidwolde, (prov. Groningen); *H. J. Frima*, te Groningen; ds. *H. Niemeijer*, pred. te Lippenhuizen; *W. G. Stuiringa*, te Groningen, en *H. Wijbeling*, te Groningen. Tusschen de kandidaten *W. G. Stuiringa* voornoemd en *N. E. Dinckgreve*, te Sleen, welke evenveel stemmen hadden, heeft het lot beslist.

Rotterdam, 2 Maart. Ds. *D. H. H. Thijssen*, predikant te Beetgum, heeft het op zijn eerw. uitgebragt beroep door de Ned. Herv. gemeente alhier aangenomen.

Leerdam, 1 Maart. Ds. *J. Poortman*, te Sybecarspel, door Z. M. den Koning tot predikant alhier benoemd en daarna kerkelijk beroepen, heeft, naar men verneemt, gisteren voor die beroeping bedankt.

Appingedam, 6 Maart. Was in het verloopen najaar door de Christel. Afgesch. gemeente alhier het huis *de Beurs* met belendend woonhuis aangekocht, ten einde tot kerkgebouw en pastorij te worden ingerigt, heden morgen werd dit kerkgebouw, door vrijwillige bijdragen der gemeenteleden op eene doelmatige wijze ingerigt, tot zijne toekomstige bestemmig plegtig ingewijd met een godsdienstige rede door den geachten predikant dier gemeente, den heer *P. A. Wiersinga*, die tot tekst zijner rede had gekozen Psalm 118: vs. 24. „Dit is de dag dien de Heer gemaakt heeft; laat ons op denzelven verheugd en verblijd zijn."

Eene zeer talrijk opgekomene schare woonde deze eerste zamenkomst in het Godshuis bij, waaronder men opmerkte een paar leden van het plaatselijk bestuur en den heer president der regtbank, daartoe door den predikant en den kerkeraad uitgenoodigd.

De predikant bragt o. a. den dank der gemeente aan het plaatselijk bestuur, over welks medewerking men zich te verheugen had, alsmede aan de respectieve kerkelijke colleglën.

De Heer der gemeente geve dat Christelijk geloof en Christelijke kennis ook in dit kerkgebouw steeds versterkt en bevorderd worde.

— Te Delfzijl en Uitwierda is beroepen ds. *Thalen*, predik. der Chr. Afgesch. gemeente te Onstwedde.

— Te Smilde beroepen ds. *Smidt*, pred. te 't Zandt.

— De proponent *J. Middel* heeft het beroep naar de Chr. Afgescheidene gemeente te Vlaardingen aangenomen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.